

2036

USTAWA

z dnia 29 października 2003 r.

o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Na straży suwerenności i niepodległości Narodu Polskiego oraz jego bezpieczeństwa i pokoju stoją Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „Siłami Zbrojnymi”.

2. Siły Zbrojne mogą ponadto brać udział w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, akcjach poszukiwawczych oraz ratowania życia ludzkiego, a także w oczyszczaniu terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwianiu.

3. W skład Sił Zbrojnych wchodzi jako ich rodzaje:

- 1) Wojska Lądowe,
- 2) Siły Powietrzne,
- 3) Marynarka Wojenna.

4. Rodzaje Sił Zbrojnych składają się z jednostek wojskowych i związków organizacyjnych różnych rodzajów wojsk i służb.

5. Przez jednostkę wojskową rozumie się jednostkę organizacyjną Sił Zbrojnych, funkcjonującą na podstawie nadanego przez Ministra Obrony Narodowej etatu określającego jej strukturę wewnętrzną, liczbę, rodzaje i rangę wszystkich stanowisk służbowych występujących w tej jednostce, jak również liczbę i rodzaje uzbrojenia, środków transportu i innego wyposażenia należnego jednostce, oraz postępującą się pieczęcią urzędową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej i nazwą (numerem) jednostki.

6. Przez związek organizacyjny rozumie się jednostki wojskowe zorganizowane w określoną strukturę, w szczególności w korpus, dywizję lub brygadę, funkcjonującą samodzielnie albo w składzie rodzaju Sił Zbrojnych.

7. W skład Sił Zbrojnych wchodzi również Wojskowe Służby Informacyjne i Żandarmeria Wojskowa, jako ich wyodrębnione i wyspecjalizowane służby.”;

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, sprawując zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi, w szczególności:

- 1) określa, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych oraz ich przygotowań do obrony państwa,
- 2) może uczestniczyć w odprawach kierowniczej kadry Ministerstwa Obrony Narodowej i Sił Zbrojnych.”;

3) w art. 6:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) planowanie i realizacja przygotowań obronnych państwa zapewniających jego funkcjonowanie w razie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny, w tym planowanie przedsięwzięć gospodarczo-obronnych oraz zadań wykonywanych na rzecz Sił Zbrojnych i wojsk sojusznicznych,”

b) w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) warunki i sposób przygotowania i wykorzystania transportu morskiego, kolejowego,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 19 lutego 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawę z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej, ustawę z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 7 maja 1999 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy, ustawę z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium, ustawę z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu, ustawę z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. — Prawo lotnicze, ustawę z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o broni i amunicji oraz o zmianie ustawy o Biurze Ochrony Rządu.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326 i Nr 179, poz. 1750.

samochodowego, lotniczego, żeglugi śródlądowej oraz infrastruktury drogowej i kolejowej na potrzeby obronne państwa, a także ich ochrony w czasie wojny oraz właściwość organów w tych sprawach,";

4) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. 1. Terenowymi organami wykonawczymi Ministra Obrony Narodowej w sprawach operacyjno-obronnych i rządowej administracji niezespolonej są:

- 1) dowódcy okręgów wojskowych,
- 2) szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych,
- 3) wojskowi komendanci uzupełnień.

2. Dowódcy okręgów wojskowych w sprawach, o których mowa w ust. 1, wykonują w szczególności zadania z zakresu:

- 1) planowania operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych,
- 2) szkolenia bojowego i ogólnowojskowego podległych jednostek wojskowych,
- 3) udziału oddziałów i pododdziałów wojskowych w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, akcjach poszukiwawczych oraz ratowania życia ludzkiego, a także w oczyszczaniu terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwianiu,
- 4) koordynacji przedsięwzięć wykonywanych w ramach obowiązków państwa – gospodarza,
- 5) zapewnienia uzupełnienia potrzeb osobowych jednostek wojskowych,
- 6) współpracy z innymi organami i podmiotami w sprawach związanych z obronnością państwa.

3. Szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych w sprawach, o których mowa w ust. 1, wykonują w szczególności zadania z zakresu:

- 1) organu wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.³⁾), w stosunku do wojskowych komendantów uzupełnień,

- 2) zapewnienia operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych,
 - 3) koordynacji użycia oddziałów i pododdziałów wojskowych w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, akcjach poszukiwawczych oraz ratowania życia ludzkiego,
 - 4) gromadzenia informacji na potrzeby realizacji przedsięwzięć wykonywanych w ramach obowiązków państwa-gospodarza,
 - 5) zapewnienia uzupełnienia potrzeb osobowych jednostek wojskowych,
 - 6) planowania wykorzystania sił układu pozamilitarnego na potrzeby obronne,
 - 7) administracji rezerw osobowych i świadczeń na rzecz obrony,
 - 8) udziału w planowaniu przestrzennego zagospodarowania, ze względu na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - 9) współpracy z innymi organami i podmiotami w sprawach związanych z obronnością państwa.
4. Wojskowi komendanci uzupełnień w sprawach, o których mowa w ust. 1, wykonują w szczególności zadania z zakresu:
- 1) zapewnienia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych,
 - 2) administrowania rezerwami osobowymi,
 - 3) świadczeń na rzecz obrony,
 - 4) współpracy z innymi organami i podmiotami w sprawach związanych z obronnością państwa.
5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, tworzy, przekształca i znosi okręgi wojskowe, określa szczegółowe zadania ich dowódców, jako organów rządowej administracji niezespolonej, oraz określa siedziby i terytorialny zasięg działania okręgów wojskowych, uwzględniając w szczególności podział terytorialny państwa.
6. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, tworzy, przekształca i znosi wojewódzkie sztaby wojskowe i wojskowe komendy uzupełnień, określa szczegółowe zadania szefów wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komendantów uzupełnień, jako organów rządowej administracji niezespolonej, oraz określa siedziby i terytorialny zasięg działania wojewódzkich sztabów wojskowych i woj-

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660.

skowych komend uzupełnień, z uwzględnieniem w szczególności podziału terytorialnego państwa. W rozporządzeniu należy również określić stanowiska kierownicze i komórki organizacyjne wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzupełnień.”;

5) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, ogólne zasady wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony przez ministrów, wojewodów, marszałków województw, starostów i wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) oraz przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, a także organizacje społeczne.”;

6) w art. 20 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kieruje realizacją przedsięwzięć związanych z podwyższaniem gotowości obronnej państwa wykonywanych przez marszałków województw, starostów, wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast), przedsiębiorców oraz inne jednostki organizacyjne i organizacje społeczne mające swoją siedzibę na terenie województwa,”;

7) w art. 26:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:

„1a. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1, poborowych poddaje się obowiązkowym badaniom lekarskim, a także, stosownie do potrzeb i według decyzji przewodniczącego komisji lekarskiej, badaniom specjalistycznym, w tym psychologicznym, oraz obserwacji szpitalnej.

1b. Poborowy jest obowiązany przedstawić komisji lekarskiej posiadaną dokumentację medyczną, w tym wyniki badań specjalistycznych, przeprowadzonych w okresie dwunastu miesięcy przed dniem stawienia się do poboru.

1c. Poborowych, w stosunku do których orzeczono stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.⁴⁾), poborowych całkowicie niezdolnych do pracy oraz niezdolnych do samodzielnej egzystencji lub uznanych za całkowicie niezdolnych do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z późn.

zm.⁵⁾), jak również poborowych zaliczonych do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.⁶⁾), można nie poddawać badaniom lekarskim, o których mowa w ust. 1a, jeżeli przedstawią komisji wypis z treści orzeczenia stwierdzającego tę niezdolność lub niepełnosprawność, na podstawie którego można określić zdolność tych poborowych do czynnej służby wojskowej.”,

b) uchyla się ust. 4;

8) w art. 29 po ust. 2 dodaje się ust. 3—8 w brzmieniu:

„3. Badania diagnostyczne i konsultacje specjalistyczne dla potrzeb orzekania przez wojskowe komisje lekarskie realizują placówki medyczne wybrane przez Ministra Obrony Narodowej.

4. Do zamówień na realizację świadczeń, o których mowa w ust. 3, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664, z późn. zm.⁷⁾).

5. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, skierowane na ich wniosek do wojskowej komisji lekarskiej, ponoszą koszty związane z przeprowadzeniem badań lekarskich.

6. Osobom, o których mowa w ust. 5, nie przysługują świadczenia przewidziane w ustawie z tytułu tego skierowania, jeżeli orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej nie zmieniło posiadanej przez nie dotychczas kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej.

7. Do orzekania o zdolności do czynnej służby wojskowej osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przez wojskowe komisje lekarskie przepisy art. 26 ust. 1a—1c stosuje się odpowiednio.

⁵⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 135, poz. 1268, Nr 166, poz. 1609 i Nr 203, poz. 1966.

⁶⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79 i Nr 90, poz. 844.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 197, poz. 1661 oraz z 2003 r. Nr 2, poz. 16, Nr 130, poz. 1188 i Nr 165, poz. 1591.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531, z 2001 r. Nr 73, poz. 764, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391.

8. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia:
- 1) tworzy, przekształca i znosi wojskowe komisje lekarskie oraz określa ich siedziby, zasięg działania, a także właściwość, z uwzględnieniem w szczególności podziału terytorialnego państwa,
 - 2) określi tryb udzielania zamówień na badania diagnostyczne i konsultacje specjalistyczne dla potrzeb orzekania przez wojskowe komisje lekarskie, uwzględniając równe traktowanie placówek medycznych.”;
- 9) w art. 30:
- a) w ust. 3 skreśla się wyrazy „(Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792)”,
 - b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
„4a. W razie niemożności zlecenia przeprowadzenia badań specjalistycznych lub badań psychologicznych zakładom opieki zdrowotnej, wojewodowie mogą zawierać umowy o przeprowadzanie takich badań przez lekarzy prowadzących indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie lub grupowe praktyki lekarskie oraz przez psychologów.”;
- 10) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:
- „Art. 30a. 1. Ustala się następujące kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej:
- 1) kategoria A — zdolny do czynnej służby wojskowej, co oznacza zdolność do odbywania zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, zajęć wojskowych w czasie trwania studiów wyższych, przeszkolenia wojskowego, okresowej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, zasadniczej służby i szkolenia poborowych w obronie cywilnej, służby zastępczej, jak również służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
 - 2) kategoria B — czasowo niezdolny do czynnej służby wojskowej, co oznacza przemijające upośledzenie ogólnego stanu zdrowia albo ostre lub przewlekłe stany chorobowe, które w okresie do dwudziestu czterech miesięcy od dnia badania rokują odzyskanie zdolności do służby wojskowej, o której mowa w pkt 1, w czasie pokoju,
 - 3) kategoria D — niezdolny do czynnej służby wojskowej, o której mowa w pkt 1, w czasie pokoju,
 - 4) kategoria E — trwale i całkowicie niezdolny do czynnej służby wojskowej, o której mowa w pkt 1, w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.
2. Orzeczenie o zaliczeniu danej osoby do jednej z kategorii, o których mowa w ust. 1, właściwe komisje lekarskie wydają na podstawie badania lekarskiego fizycznej i psychicznej zdolności tej osoby do odpowiedniego rodzaju służby wojskowej, z uwzględnieniem wyników badań specjalistycznych, a w razie potrzeby również obserwacji szpitalnej.
3. W razie stwierdzenia kilku chorób i ułomności przy określaniu zdolności do czynnej służby wojskowej rozpatruje się łącznie wszystkie ograniczenia spowodowane tymi chorobami i ułomnościami. Osobę badaną można w takim wypadku zaliczyć do niższej kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej, niż wynikałoby to z kategorii zdolności ustalonej dla poszczególnych chorób i ułomności; w takim wypadku decyduje ocena ogólnej sprawności psychofizycznej badanego.
4. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) wykaz chorób i ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do czynnej służby wojskowej oraz do służby poza granicami państwa,
 - 2) wykaz chorób i ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do pełnienia służby w rodzajach wojsk i służb oraz na stanowiskach służbowych i funkcjach wojskowych wymagających szczególnych predyspozycji zdrowotnych,
 - 3) szczegółowe warunki orzekania o zdolności do czynnej służby wojskowej przez wojskowe komisje lekarskie,
 - 4) szczegółowe warunki orzekania o zdolności do służby wojskowej poza granicami państwa,
 - 5) tryb postępowania wojskowych komisji lekarskich,
 - 6) sposób ustalania związku chorób oraz śmierci ze służbą wojskową przez te komisje,

- 7) sposób orzekania o potrzebie udzielenia żołnierzowi urlopu zdrowotnego.
5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, należy wskazać kategorie zdolności do służby orzekane w razie stwierdzenia poszczególnych chorób i ułomności, uwzględniając oznaczenie tych chorób i ułomności według paragrafów i punktów w celu zapewnienia ochrony danych osobowych w procesie orzeczniczym, a także określić tryb kierowania do wojskowych komisji lekarskich i tryb ich postępowania, z uwzględnieniem prowadzenia dodatkowych badań specjalistycznych wymaganych w poszczególnych rodzajach wojsk i służb, na poszczególnych stanowiskach służbowych i funkcjach wojskowych oraz do służby poza granicami państwa, tryb wydawania orzeczeń i ich zatwierdzania, niezbędne elementy orzeczenia, tryb rozpatrywania odwołań i sprzeciwów od tych orzeczeń oraz ich uchylania w trybie nadzoru, niezbędną dokumentację lekarską i inne dokumenty mogące stanowić podstawę orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej, wzór skierowania do wojskowych komisji lekarskich, jak również wzory orzeczeń i certyfikatów wydawanych przez te komisje.”;
- 11) w art. 35 po ust. 2 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:
- „3. W ramach poboru wykonuje się czynności związane z określaniem zdolności poborowych do czynnej służby wojskowej, orzekaniem o udzielaniu odroczeń zasadniczej służby wojskowej, orzekaniem o przyznaniu służby zastępczej, przetwarzaniem danych ewidencji wojskowej, przeznaczaniem do czynnej służby wojskowej lub służby w obronie cywilnej oraz wydawaniem wojskowych dokumentów osobistych.
4. Za przeprowadzenie poboru na obszarze powiatu (miasta na prawach powiatu) odpowiada starosta (prezydent miasta na prawach powiatu), który zadanie to wykonuje jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.”;
- 12) w art. 39:
- a) w ust. 1:
- pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) pobieranie nauki w szkole ponadgimnazjalnej, a do dnia 31 sierpnia 2008 r. także w szkole ponadpodstawowej — na czas pobierania tej nauki, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego, w którym poborowy kończy dwudziesty trzeci rok życia,”
- w pkt. 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
- „7) kształcenie w celu zdobycia kwalifikacji przydatnych w wojsku na podstawie umowy zawartej z wojskowym kometantem uzupełnień, o której mowa w art. 132a ust. 3, albo skierowania określonego w art. 132b ust. 2 — na czas tego kształcenia.”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Odroczenia ze względu na pobieranie nauki udziela się także poborowym będącym alumnami wyższych seminariów duchownych, osobami zakonnymi (po profesji czasowej), nowicjuszami w zakonach albo słuchaczami szkół duchownych kościołów i związków wyznaniowych mających osobowość prawną — na czas pobierania tej nauki.”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Odroczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, mogą być udzielane również studentom, którzy w danym roku kalendarzowym kończą dwudziesty siódmy rok życia, na czas pozwalający na ukończenie studiów. Odroczenie jest udzielane na wniosek poborowego, zaopiniowany przez rektora szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej, w której student studiuje.”,
- d) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:
- „5. Odroczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 i w ust. 3, udziela się tylko jeden raz na okres od trzech do dwunastu miesięcy.
6. Skreślenie z listy studentów albo wydalenie ze szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej, a także niewywiązywanie się poborowego z umowy, o której mowa w art. 132a ust. 3, lub z obowiązku określonego w skierowaniu wskazanym w art. 132b ust. 2, powodują utratę udzielonego odroczenia zasadniczej służby wojskowej z tytułu pobierania nauki.”,
- e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
- „8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej, uwzględniając wymóg, że odroczenia udziela się poborowym na ich udokumentowany wniosek. Rozporządzenie powinno określać również dokumenty, jakie należy dołączyć do wniosku o udzielenie odroczenia.”;
- 13) w art. 42:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Orzekanie o udzieleniu poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej w przy-

padkach określonych w art. 39 ust. 1 pkt 1, 2 i 4—7 oraz ust. 2 i 3 należy do wojskowych komendantów uzupełnień.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Decyzję o udzieleniu odroczenia, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, można ogłosić ustnie, z zastrzeżeniem ust. 2. W takim przypadku potwierdzenia wydanej decyzji administracyjnej dokonuje się w formie wpisu lub zamieszczenia danych w wojskowym dokumencie osobistym poborowego i w ewidencji wojskowej.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Odmowa udzielenia odroczenia lub udzielenie odroczenia w treści innej niż żądanie poborowego, określone w jego wniosku o udzielenie tego odroczenia, a także udzielanie odroczeń, o których mowa w art. 39 ust. 2a i 3, następuje w drodze decyzji administracyjnej, którą doręcza się poborowemu na piśmie wraz z uzasadnieniem.”;

14) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określają, w drodze rozporządzenia, sposób wzywania do poboru, dokumenty, jakie poborowi powinni przedstawić przy poborze, oraz wzór wpisu lub zamieszczenia danych w wojskowym dokumencie osobistym i w ewidencji wojskowej, w przypadku udzielenia odroczenia zasadniczej służby wojskowej w trybie, o którym mowa w art. 42 ust. 1a, uwzględniając sposób przygotowania i przeprowadzenia poboru oraz czynności wojewodów, starostów, wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) i wojskowych komendantów uzupełnień w tym zakresie.”;

15) w art. 44 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) absolwentów szkół oficerskich i szkół aspiranckich (chorążych) Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej, którzy bezpośrednio po zakończeniu studiów (nauki) podjęli służbę w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Policji, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Więziennej lub Państwowej Straży Pożarnej.”;

16) w art. 46:

a) w ust. 2:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie mogli być powołani do zasadniczej służby wojskowej w okresie, o którym mowa w ust. 1, z powodu odroczenia tej służby, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 39 ust. 1 pkt 1—3, albo z powodu złożenia wniosku o przyznanie służby zastępczej,”,

— w pkt 2 w lit. e kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zostali uznani za niezdolnych do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Poborowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, niepowołanych do zasadniczej służby wojskowej przenosi się do rezerwy z dniem 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym ukończyli dwadzieścia osiem lat życia.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Poborowych, o których mowa w ust. 2 pkt 3, przenosi się do rezerwy z dniem uprawomocnienia się orzeczenia komisji lekarskiej.”;

17) w art. 47 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) duchownych lub członków zakonów kościotów i innych związków wyznaniowych nieposiadających osobowości prawnej.”;

18) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. 1. Kobiety posiadające kwalifikacje przydatne do czynnej służby wojskowej oraz kobiety, które w danym roku szkolnym kończą naukę w szkołach medycznych i weterynaryjnych, mogą być poddane obowiązkowi stawienia się do poboru, poczynając od dnia 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym kończą osiemnaście lat życia — do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia cztery lata. Kobiety te mogą być uprzednio poddane obowiązkowi stawienia się do rejestracji.

2. Za kwalifikacje, o których mowa w ust. 1, uznaje się kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodów medycznych i weterynaryjnych.

3. W razie wprowadzenia obowiązku stawienia się do poboru kobiet:

1) dyrektorzy szkół, o których mowa w ust. 1, przesyłają wojskowemu komendantowi uzupełnień właściwemu ze względu na siedzibę szkoły imienny wykaz kobiet, które kończą naukę w danym roku kalendarzowym,

2) wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na siedzibę szkoły, o której mowa w ust. 1, przesyła wojskowym komendantom uzupełnień właściwym ze względu na miejsce pobytu stałego pobytu lub miejsce ich czasowego pobytu trwającego ponad dwa miesiące imienne wykazy kobiet podlegających obowiązkowi stawienia się do poboru,

- 3) wojskowi komendanci uzupełnień po otrzymaniu wykazów, o których mowa w pkt 2, przesyłają je wójtom lub burmistrzom (prezydentom miast) w celu wezwania kobiet do poboru.
4. Kobiety, które stawily się do poboru, zdolne do czynnej służby wojskowej przeznaczają się do tej służby i wydaje im wojskowe dokumenty osobiste.
5. Kobietom przeznaczonym do czynnej służby wojskowej udziela się odroczenia tej służby do czasu ukończenia nauki w szkole, o której mowa w ust. 1, nie dłużej jednak niż do końca roku kalendarzowego, w którym kończą one dwadzieścia cztery lata życia.
6. Kobiety przeznaczone do czynnej służby wojskowej oraz uznane za czasowo niezdolne do czynnej służby wojskowej przenosi się do rezerwy z dniem przeznaczenia do tej służby, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Kobiety, o których mowa w ust. 5, przenosi się do rezerwy z dniem wygaśnięcia lub uchylecia decyzji o odroczeniu czynnej służby wojskowej.
8. Do rejestracji i poboru kobiet oraz przeznaczania ich do czynnej służby wojskowej i odraczania tej służby stosuje się odpowiednio przepisy art. 26—45.
9. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, nakłada obowiązki, o których mowa w ust. 1, wskazując grupy kobiet poddane temu obowiązkowi oraz określa stanowiska służbowe lub funkcje, na które przeznaczają się kobiety do czynnej służby wojskowej, uwzględniając przepisy w sprawie prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet oraz potrzeby Sił Zbrojnych.”;

19) w art. 49:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b—1d w brzmieniu:

„1b. Ewidencję wojskową, o której mowa w ust. 1, w zakresie osób odbywających w jednostkach wojskowych czynną służbę wojskową oraz posiadających przydział mobilizacyjny lub pracowniczy przydział mobilizacyjny do tych jednostek prowadzą również dowódcy tych jednostek.

1c. Wojskowi komendanci uzupełnień udostępniają dowódcom jednostek wojskowych dane z ewidencji wojskowej, o której mowa w ust. 1, w tym ewidencję osób powołanych do czynnej służby wojskowej oraz posiadających przydział mobilizacyjny lub pracowniczy przydział mobilizacyjny do tych jednostek.

1d. Ewidencję wojskową, o której mowa w ust. 1, na szczeblu centralnym prowadzi w systemie informatycznym szef komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach zarządzania zasobami osobowymi.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Do ewidencji wojskowej prowadzonej na szczeblu centralnym, w ramach udostępniania danych osobowych, niezbędnych dla jej prowadzenia, przekazuje się na nośniku optycznym, magnetycznym lub w drodze teletransmisji dane ze zbiorów Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, zwanego dalej „PESEL”, oraz centralnej ewidencji kierowców i Krajowego Rejestru Karnego.

2b. W ewidencji wojskowej prowadzonej na szczeblu centralnym w zakresie przekazywania danych ze zbiorów, o których mowa w ust. 2a, gromadzi się następujące dane:

1) ze zbioru danych osobowych PESEL — określone w art. 44a ust. 7 pkt 1—6, pkt 8—10, pkt 13—18, pkt 22 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960, z późn. zm.⁸⁾),

2) z centralnej ewidencji kierowców — określone w art. 100b ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515, z późn. zm.⁹⁾),

3) z Krajowego Rejestru Karnego — określone w art. 20 ust. 1 pkt 1 (obejmujące nazwisko, imiona i numer ewidencyjny PESEL) i pkt 2 (obejmujące stwierdzenie czy dana osoba figuruje lub nie figuruje w Rejestrze) ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, z późn. zm.¹⁰⁾),”

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób prowadzenia ewidencji wojskowej, uwzględniając w szczególności miejsce pobytu, zatrudnienie, kwalifikacje oraz przebieg służby wojskowej osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej.”;

20) w art. 50:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rektorzy szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych, dyrektorzy zakładów kształcenia

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 78, poz. 716 oraz z 2003 r. Nr 128, poz. 1176 i Nr 130, poz. 1190.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, Nr 130, poz. 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 149, poz. 1451 i 1452, Nr 162, poz. 1568 i Nr 200, poz. 1953.

¹⁰⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 56, poz. 579, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 197, poz. 1661 oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1302.

nauczycieli, dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych, a do dnia 31 sierpnia 2008 r. również dyrektorzy szkół ponadpodstawowych są obowiązani zawiadomić, nie później niż przed upływem czternastu dni od dnia zaistnienia zdarzenia, wojskowych komendantów uzupełnień właściwych ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące studenta (ucznia) o przyjęciu go do szkoły, przewidywanym czasie studiów (nauki), powtarzaniu roku lub semestru studiów (nauki), skreśleniu z listy studentów (uczniów) lub wydaleniu ze szkoły wyższej albo wyższej szkoły zawodowej oraz o uzyskaniu statusu absolwenta szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej albo o ukończeniu przez niego nauki w szkole.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres obowiązków i tryb postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1—4, uwzględniając pisemną formę zawiadomień i dane, jakie powinny zawierać zawiadomienia.”;

21) w art. 51:

a) w ust. 1:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przez sądy — o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej i o prawomocnym skazaniu tych osób,”,

— uchyla się pkt 3,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości, Minister Obrony Narodowej i minister właściwy do spraw wewnętrznych określą, w drodze rozporządzenia, zakres zawiadomień, o których mowa w ust. 1, oraz sposób i terminy ich przesyłania, uwzględniając pisemną lub elektroniczną formę zawiadomienia.”;

22) w art. 52:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Pracownikom wezwanym do osobistego stawienia się przed właściwy organ w sprawach dotyczących powszechnego obowiązku obrony, którzy nie otrzymali od pracodawcy wynagrodzenia za czas opuszczony z powodu wezwania, przysługuje, na ich żądanie, zryczałtowana rekompensata za utracone zarobki, za każdy dzień w wysokości 1/30 minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679). Rekompensatę wypłaca

organ wzywający na podstawie zaświadczeń wydanych przez pracodawców.

3. Osobom wezwanym przez właściwy organ do osobistego stawienia się w sprawach dotyczących powszechnego obowiązku obrony przysługuje, na ich żądanie, zwrot kosztów przejazdu do miejsca stawienia się i powrotu do miejsca pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące. Koszty te organ wzywający zwraca na podstawie udokumentowanego oświadczenia osoby wezwanej, według zasad określonych w przepisach o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi obrony są obowiązane do osobistego stawienia się na wezwanie organów wojskowych, tryb wzywania, organy wojskowe właściwe w tych sprawach oraz wzór wezwania, uwzględniając przypadki, w których miejsce stawienia się osoby wezwanej jest inne niż siedziba organu wzywającego.”;

23) w art. 53:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Żołnierze rezerwy, którym nadano przydział mobilizacyjny, oraz osoby, którym nadano pracowniczy przydział mobilizacyjny, a także poborowi, którym wydano karty powołania, mają obowiązek powiadomienia wojskowego komendanta uzupełnień o:

- 1) zmianie miejsca pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące,
- 2) wyjeździe za granicę z zamiarem pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące i powrocie z tego pobytu,
- 3) adresie korespondencyjnym, w przypadku wyjazdu z miejsca pobytu stałego na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i zakres spełniania obowiązków, o których mowa w ust. 1—3a, oraz organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając wymóg okazania dokumentów potwierdzających zgłaszane zmiany.”;

24) w art. 54:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wojskowi komendanci uzupełnień wydają dla potrzeb powszechnego obowiązku obro-

ny osobom objętym ewidencją wojskową wojskowe dokumenty osobiste.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1f w brzmieniu:

„1a. Wpisów lub zamieszczenia danych w wojskowych dokumentach osobistych dokonują:

- 1) wojskowy komendant uzupełnień — w zakresie powszechnego obowiązku obrony,
- 2) dowódca jednostki wojskowej lub wojskowy komendant uzupełnień — w zakresie przebiegu czynnej służby wojskowej,
- 3) wójt lub burmistrz (prezydent miasta) — w zakresie obowiązku meldunkowego.

1b. Czynności, o których mowa w ust. 1a, można dokonywać pisemnie lub w formie elektronicznej.

1c. Osoby będące żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, którym wydano wojskowe dokumenty osobiste, są obowiązane do okazania tych dokumentów na żądanie:

- 1) przełożonych,
- 2) starszych stopniem wojskowym,
- 3) terenowych organów administracji wojskowej,
- 4) dowódców jednostek wojskowych,
- 5) żołnierzy Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organów porządkowych,
- 6) sądów i jednostek organizacyjnych prokuratury,
- 7) wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast),
- 8) innych upoważnionych podmiotów.

1d. Osoby niebędące żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, którym wydano wojskowe dokumenty osobiste, są obowiązane do okazania tych dokumentów na żądanie:

- 1) terenowych organów administracji wojskowej,
- 2) sądów i jednostek organizacyjnych prokuratury,
- 3) wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast),
- 4) starostów,
- 5) marszałków województw,
- 6) organów zatrudnienia i organów rentowych,
- 7) pracodawców,
- 8) rektorów (dyrektorów) szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych,
- 9) innych upoważnionych podmiotów.

1e. Osoba, której wydano wojskowy dokument osobisty, nie może rozporządzać tym dokumentem i na żądanie wojskowego komendanta uzupełnień, a w przypadku żołnierzy w czynnej służbie wojskowej również dowódcy jednostki wojskowej, obowiązana jest zwrócić ten dokument organom wojskowym.

1f. Osoba, której wydano wojskowy dokument osobisty, jest obowiązana powiadomić wojskowego komendanta uzupełnień, a będąca żołnierzem w czynnej służbie wojskowej dowódcę jednostki wojskowej, w razie utraty lub zniszczenia tego dokumentu.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór wojskowego dokumentu osobistego (książeczki wojskowej), jego przeznaczenie, sposób wydawania i ewidencjonowania oraz zwrotu, zakres informacji dotyczących powszechnego obowiązku obrony i przebiegu czynnej służby wojskowej oraz danych osobowych wpisywanych lub zamieszczonych w tych dokumentach, uwzględniając, że dane osobowe, które powinien zawierać wojskowy dokument osobisty, obejmują w szczególności imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, adres zameldowania oraz stopień wojskowy; wojskowy dokument osobisty powinien zawierać również fotografię.”;

25) w art. 56 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Czas trwania służby poborowych w formacjach uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych wynosi dwanaście miesięcy.”;

26) w art. 58 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązkowi służby wojskowej nie podlegają kobiety:

- 1) w ciąży oraz w okresie sześciu miesięcy po odbyciu porodu,
- 2) sprawujące opiekę nad dziećmi do lat ośmiu,
- 3) sprawujące opiekę nad:
 - a) dziećmi od lat ośmiu do szesnastu,
 - b) osobami obłożnie chorymi,
 - c) osobami, wobec których orzeczono stałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - d) osobami, wobec których orzeczono całkowitą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - e) osobami zaliczonymi do znacznego stopnia niepełnosprawności w rozumieniu

ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jeżeli osoby te wspólnie z nimi zamieszkują i opieki tej nie można powierzyć innym osobom.”;

27) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. 1. Żołnierzy rezerwy, których w pierwszej kolejności przewiduje się powołać do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, przeznaczają się do tej służby przez nadanie w czasie pokoju przydziału mobilizacyjnego na stanowiska służbowe lub do pełnienia funkcji wojskowych, które są określone w etacie jednostki wojskowej na czas wojny.

2. Pracownikom zatrudnionym w jednostkach wojskowych na stanowiskach pracowniczych określonych w etacie tych jednostek na czas pokoju, a w razie potrzeby również pracownikom zatrudnionym u innych pracodawców oraz innym osobom niebędącym pracownikami, mogą być nadawane w czasie pokoju pracownicze przydziały mobilizacyjne na stanowiska pracownicze, określone w etacie jednostki wojskowej na czas wojny.

3. Pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych nie nadaje się osobom, które:

- 1) nie ukończyły osiemnastu lat życia,
- 2) ukończyły sześćdziesiąt lat życia,
- 3) są przedpoborowymi lub poborowymi,

4) posiadają nadany przydział mobilizacyjny,

5) są sędziami lub prokuratorami,

6) są funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Ochrony Kolei lub pracownikami specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych w jednostkach organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów, Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Krajową Radę Radiofonii i Telewizji,

7) są reklamowane od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,

8) zostały uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

4. Przydziały mobilizacyjne oraz pracownicze przydziały mobilizacyjne nadaje oraz unieważnia wojskowy komendant uzupełnień, działając w porozumieniu z dowódcą jednostki wojskowej.

5. Nadanie przydziału mobilizacyjnego oraz pracowniczego przydziału mobilizacyjnego następuje w formie karty mobilizacyjnej. Osoba, której nadano przydział mobilizacyjny lub pracowniczy przydział mobilizacyjny, jest obowiązana przyjąć kartę mobilizacyjną.

6. Kartę mobilizacyjną wojskowy komendant uzupełnień doręcza w trybie, o którym mowa w art. 52. Kartę mobilizacyjną można także doręczyć w czasie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy, a w przypadku pracowników zatrudnionych w jednostkach wojskowych w miejscu pracy.

7. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb nadawania przydziałów mobilizacyjnych oraz pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych, uwzględniając w szczególności warunki, jakie powinni spełniać odpowiednio żołnierze rezerwy, pracownicy lub inne osoby niebędące pracownikami, do przeznaczenia ich do czynnej służby wojskowej lub pracy w jednostkach wojskowych w razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny, czynności wojskowego komendanta uzupełnień i dowódcy jednostki wojskowej poprzedzające nadanie przydziałów, sposób ich nadawania, przypadki, w jakich się je unieważnia,

2) wzory kart mobilizacyjnych oraz ich przeznaczenie. Karta mobiliza-

cyjna powinna zawierać dane dotyczące daty wydania karty, organu wydającego, dane osobowe żołnierza rezerwy, pracownika lub innej osoby niebędącej pracownikiem, w tym stopień wojskowy, imię i nazwisko, dane jednostki wojskowej, w tym nazwę, adres, numer mobilizacyjny, pododdział, odpowiednio przydział mobilizacyjny lub pracowniczy przydział mobilizacyjny, a także termin i miejsce stawienia się do jednostki wojskowej. Karta mobilizacyjna powinna zawierać również pouczenie o skutkach uchylania się odpowiednio od obowiązku czynnej służby wojskowej lub pracy, sposób postępowania w razie utraty karty oraz w przypadku niemożności stawienia się do miejsca określonego w tej karcie, a także wykaz przedmiotów użytku osobistego, które żołnierz rezerwy, pracownik lub inna osoba niebędąca pracownikiem powinna zabrać ze sobą, stawiając się do jednostki wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. W karcie mobilizacyjnej nie podaje się uzasadnienia.”;

28) w art. 60:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Od decyzji o powołaniu do czynnej służby wojskowej służy powołanemu odwołanie do szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego, składane za pośrednictwem wojskowego komendanta uzupełnień w terminie czternastu dni od dnia jej doręczenia. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji. W razie ogłoszenia mobilizacji lub w czasie wojny odwołanie nie przysługuje.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadkach, o których mowa w ust. 4, doręczenie kart powołania może nastąpić również przez jednostki wojskowe, jednostki organizacyjne państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” lub Policję.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Karty powołania w uzasadnionych przypadkach mogą być doręczane również w dniach ustawowo wolnych od pracy i o każdej porze doby. O potrzebie doręczenia kart powołania w dni ustawowo wolne od pracy przez jednostki organizacyjne państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska”, w celach określonych w ust. 8 pkt 1, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego powiadamia każdorazowo

Dyrektora Generalnego tego przedsiębiorstwa z co najmniej dwudniowym wyprzedzeniem przed dniem ustawowo wolnym od pracy.”,

d) w ust. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udziału jednostek wojskowych w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków.”,

e) ust. 8a otrzymuje brzmienie:

„8a. W przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 2, do odbycia ćwiczeń wojskowych powołuje się żołnierzy rezerwy przede wszystkim spoza obszaru objętego klęską żywiołową i likwidacją jej skutków.”,

f) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzory kart powołania i ich przeznaczenie, a także wzory obwieszczeń. Wzory kart powołania powinny zawierać pouczenie o skutkach uchylenia się od obowiązku czynnej służby wojskowej i o postępowaniu w razie utraty karty oraz w przypadku niemożności stawienia się do czynnej służby wojskowej, a także wykaz dokumentów i przedmiotów użytku osobistego, które osoba powołana do czynnej służby wojskowej powinna zabrać ze sobą, stawiając się do tej służby.”;

29) po art. 63 dodaje się art. 63a w brzmieniu:

„Art. 63a. 1. Żołnierzom w czynnej służbie wojskowej dowódca jednostki wojskowej może nadawać klasy kwalifikacyjne odpowiadające poziomowi ich wykształcenia wojskowego i specjalistycznego, zgodnie z zajmowanym stanowiskiem służbowym lub pełnioną funkcją wojskową, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Klasę kwalifikacyjną nadaje się żołnierzom w czynnej służbie wojskowej po zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez dowódcę jednostki wojskowej.

3. Ustala się cztery rodzaje klas kwalifikacyjnych: trzecią, drugą, pierwszą i mistrzowską.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób nadawania klasy kwalifikacyjnej, tryb jej nadawania, potwierdzania, podwyższania i utraty, sposób przeprowadzania i zdawania egzaminu oraz zakres wiedzy i umiejętności sprawdzanych w czasie egzaminu, a także właściwość dowódców jednostek wojskowych i składy komisji egzaminacyjnych, uwzględniając specyfikę służby oraz fakt, że nadanie klasy kwalifikacyjnej następuje rozkazem dowódcy jednostki wojskowej.”;

30) w art. 64:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Żołnierze są obowiązani do zachowania w tajemnicy wszystkich wiadomości, z którymi zapoznali się bezpośrednio lub w związku z odbywaniem czynnej służby wojskowej, jeżeli wiadomości te stanowią informacje niejawne.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić żołnierza w czynnej służbie wojskowej dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, a żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej Minister Obrony Narodowej, z zastrzeżeniem przypadków określonych w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹¹⁾).”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej nie mogą bez zezwolenia Ministra Obrony Narodowej rozpowszechniać rezultatów swej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających informacje niejawne. Zezwolenie stanowi decyzję administracyjną.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb udzielania żołnierzom w czynnej służbie wojskowej zezwoleń na rozpowszechnianie rezultatów ich działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających informacje niejawne, uwzględniając fakt, że zezwolenie wydaje się na wniosek żołnierza lub redaktora naczelnego, redakcji, wydawcy, kierownika podmiotu gospodarczego albo dowódcy jednostki wojskowej (instytucji wojskowej), zamierzającego rozpowszechniać rezultat działalności żołnierza, wymagający zezwolenia.”,

e) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej i żołnierze rezerwy, którzy w związku z nadaniem przydziałów mobilizacyjnych mają lub będą mieć dostęp do informacji niejawnych, podlegają, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95, z późn. zm.¹²⁾), właściwemu

postępowaniu sprawdzającemu. Poszerzone i specjalne postępowanie sprawdzające przeprowadzają Wojskowe Służby Informacyjne na pisemny wniosek dowódcy jednostki wojskowej lub wojskowego komendanta uzupełnień.”;

31) art. 72 i 73 otrzymują brzmienie:

„Art. 72. 1. Osobom powołanym do czynnej służby wojskowej oraz osobom zwalnianym z tej służby przysługuje zwrot kosztów przejazdu do miejsca stawienia się i powrotu do miejsca pobytu stałego albo pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące.

2. Za koszty podróży uznaje się koszty przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego pociągiem osobowym lub pospiesznym w klasie drugiej albo autobusowego w komunikacji zwykłej lub pospiesznej, a w przypadku braku takiego środka — koszty przejazdu najtańszym dostępnym środkiem transportu zbiorowego.

3. Zwrotu kosztów przejazdu dokonują dowódcy jednostek wojskowych na podstawie udokumentowanego oświadczenia lub w drodze wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Wojskowy komendant uzupełnień, na udokumentowany wniosek osoby powołanej do czynnej służby wojskowej, uzasadniony jej trudną sytuacją materialną, może dokonać, za pokwitowaniem, wypłaty ekwiwalentu pieniężnego w celu pokrycia kosztów przejazdu związanych ze stawieniem się do tej służby, w wysokości i według zasad określonych w ust. 2 i 5.

5. Zwrot kosztów przejazdu nie przysługuje w przypadku zapewnienia bezpłatnego przejazdu lub gdy przejazd następuje w granicach miejscowości, w której znajduje się miejsce odbywania czynnej służby wojskowej.

6. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny przejazdy na podstawie kart mobilizacyjnych i kart powołania są bezpłatne.

Art. 73. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i terminy powoływania do czynnej służby wojskowej i zwalniania z tej służby, uwzględniając potrzeby uzupełnieniowe rodzajów Sił Zbrojnych oraz różne okresy szkolenia w wojskowych ośrodkach szkolenia.”;

32) po art. 73 dodaje się art. 73a w brzmieniu:

„Art. 73a. 1. Przełożeni ponoszą odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny

¹¹⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188.

¹²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 39, poz. 462, z 2001 r. Nr 22, poz. 247, Nr 27, poz. 298, Nr 56, poz. 580, Nr 110, poz. 1189, Nr 123, poz. 1353 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 17, poz. 155.

służby żołnierzy i są obowiązani zapewnić warunki ochrony ich życia i zdrowia przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

2. Żołnierz jest obowiązany do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. W zakresie wymienionym w ust. 1 i 2, do żołnierzy stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹³⁾), z wyjątkiem art. 209, art. 210, art. 230 § 2, art. 232, art. 234 § 2, art. 235, art. 237, art. 237¹, art. 237⁷ § 1 pkt 1 i § 2—4, art. 237⁸ § 1, art. 237⁹ § 3 oraz art. 237¹¹ § 4.
4. W zakresie szczegółowego stosowania przepisów Kodeksu pracy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy do żołnierzy, o których mowa w ust. 1—3, mają zastosowanie przepisy wydane na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750).”;

33) w art. 76:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Nadanie wyższego stopnia wojskowego następuje w drodze mianowania.

3. Na stopnie wojskowe szeregowych i podoficerów mianuje Minister Obrony Narodowej lub organy wojskowe, którymi są: Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Dowódca Garnizonu Warszawa, terenowe organy administracji wojskowej oraz inni dowódcy jednostek wojskowych, co najmniej od szczebla pułku (równorzędni).”;

b) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Obrony Narodowej mianuje na stopień wojskowy Marszałka Polski oficera posiadającego stopień wojskowy generała (admirała) za wyjątkowe zasługi dla Sił Zbrojnych.

7. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na wyższy stopień wojskowy mianuje:

- 1) w przypadku stopnia wojskowego podporucznika — w drodze postanowienia Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych,
- 2) w przypadku stopni wojskowych generałów i admirałów — w drodze postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych,
- 3) w pozostałych przypadkach — odpowiednio w drodze decyzji lub rozkazu Minister Obrony Narodowej lub Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, a także organy wojskowe, którymi są: Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Dowódca Garnizonu Warszawa, terenowe organy administracji wojskowej oraz inni dowódcy jednostek wojskowych, oddziałów lub pododdziałów.”;

c) po ust. 7 dodaje się ust. 8—14 w brzmieniu:

„8. Minister Obrony Narodowej, a w przypadkach, o których mowa w ust. 4, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, mogą mianować na wyższy stopień wojskowy również osoby, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej, jeżeli mianowanie to jest uznaniem ich zasług z tytułu udziału w walkach o niepodległość państwa lub misjach pokojowych.

9. Warunkiem mianowania żołnierza na pierwszy stopień wojskowy w czasie pokoju jest:

- 1) w korpusie podoficerów — posiadanie przez niego wykształcenia co najmniej na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej i zdanie egzaminu na podoficera,
- 2) w korpusie oficerskim — posiadanie przez niego wykształcenia wyższego i zdanie egzaminu na oficera.

10. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej mogą być mianowani w czasie pokoju na kolejny wyższy stopień wojskowy, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) uzyskają pozytywne wyniki w szkoleniu wojskowym,
- 2) otrzymali pozytywną opinię służbową,
- 3) są zdyscyplinowani,

4) ukończyli kurs lub szkolenie wojskowe wymagane dla stopnia wojskowego, na który mają być mianowani.

11. Żołnierze rezerwy mogą być mianowani w czasie pokoju na kolejny wyższy stopień wojskowy, jeżeli posiadają nadany przydział mobilizacyjny, pracowniczy przydział mobi-

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 166, poz. 1608.

lizacyjny lub przydział organizacyjno-mobilizacyjny albo przewiduje się nadanie im takiego przydziału i odbyli ćwiczenia wojskowe lub okresową służbę wojskową, a w przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych, pomimo nieodbycia tych ćwiczeń lub służby, jeżeli posiadają zawód lub wykształcenie przydatne na stanowisku służbowym w jednostce wojskowej i co najmniej przez okres jednego roku posiadali nadany przydział mobilizacyjny na to stanowisko lub byli zamustrowani na statku żeglugi morskiej przewidzianym dla potrzeb mobilizacyjnych.

12. Mianowania na wyższy stopień wojskowy nie można dokonać wobec osób skazanych za przestępstwo popełnione z winy umyślnej, z wyjątkiem przypadku, gdy w czasie wojny żołnierz zasłużył się męstwem na polu walki.
13. W razie śmierci żołnierza w czynnej służbie wojskowej, mającej związek z tą służbą, za jego zasługi na rzecz obronności państwa, Minister Obrony Narodowej, a w przypadkach, o których mowa w ust. 4, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, może mianować pośmiertnie tego żołnierza na wyższy stopień wojskowy.
14. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i sposób mianowania oraz stopnie wojskowe, na które mogą mianować organy wojskowe, o których mowa w ust. 3 i 7 pkt 3, uwzględniając w szczególności różne rodzaje czynnej służby wojskowej, o której mowa w art. 55 ust. 1, przebieg służby wojskowej lub przeznaczenie żołnierza rezerwy na wypadek ogłoszenia mobilizacji i czas wojny, a także potrzeby uzupełnienia stanu osobowego Sił Zbrojnych.”;

34) uchyla się art. 79;

35) w art. 80:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Żołnierz odzyskuje stopień wojskowy w razie uchylecia prawomocnego wyroku sądu, w którym został zastosowany środek karny pozbawienia praw publicznych albo degradacji lub obniżenia stopnia wojskowego.”;

b) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przywrócenie stopnia wojskowego następuje w drodze decyzji administracyjnej.”;

36) w art. 81 w ust. 3 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Przywrócenie stopnia wojskowego następuje w drodze decyzji administracyjnej.”;

37) w art. 82:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Czas trwania zasadniczej służby wojskowej wynosi dziewięć miesięcy.”;

b) uchyla się ust. 3,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadkach gdy wymaga tego konieczność zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa, Rada Ministrów może przedłużyć, w drodze rozporządzenia, czas trwania zasadniczej służby wojskowej o okres nieprzekraczający łącznie sześciu miesięcy.”;

d) uchyla się ust. 6;

38) w art. 83 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb postępowania w sprawach ochotniczego zgłaszania się do odbycia zasadniczej służby wojskowej, uwzględniając kwalifikacje ochotników przydatne w czynnej służbie wojskowej oraz potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych,
- 2) sposób odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Rozporządzenie powinno w szczególności określać sposób i tryb postępowania organów wojskowych w zakresie wcielania poborowych do zasadniczej służby wojskowej, wyznaczania, zmiany i zwalniania żołnierzy ze stanowisk służbowych, przenoszenia do innych jednostek wojskowych, delegowania i podróży służbowych, a także rodzaje i sposób opiniowania służbowego, z uwzględnieniem prawa żołnierzy do składania zażaleń w tych sprawach.”;

39) w art. 86:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Żołnierze, o których mowa w ust. 1, mogą zostać pozostawieni w nadterminowej zasadniczej służbie wojskowej, jeżeli takie są potrzeby osobowe jednostki wojskowej, a żołnierze ci spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) uzyskują pozytywne wyniki w szkoleniu,
- 2) otrzymali pozytywną opinię służbową,
- 3) nie byli karani dyscyplinarnie,
- 4) w dniu rozpoczęcia pełnienia nadterminowej zasadniczej służby wojskowej nie przekroczyli dwudziestu pięciu lat życia,
- 5) posiadają wykształcenie co najmniej na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej,
- 6) nie byli karani sądownie.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb przyjmowania oraz sposób odbywania nadterminowej zasadniczej służby wojskowej. Rozporządzenie powinno w szczególności określać sposób i tryb postępowania organów wojskowych

w zakresie wyznaczania, zmiany i zwalniania żołnierzy ze stanowisk służbowych, przeniesienia do innych jednostek wojskowych, delegowania i podróży służbowych, a także rodzaje i sposób opiniowania służbowego, z uwzględnieniem prawa żołnierzy do składania zażaleń w tych sprawach.”;

40) w art. 87:

a) w ust. 2 uchyla się pkt 1,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister Obrony Narodowej może, w drodze decyzji administracyjnej, na udokumentowany wniosek żołnierza uzasadniony szczególnie ważnymi względami osobistymi lub rodzinnymi, zwolnić go z czynnej służby wojskowej przed odbyciem zasadniczej służby wojskowej i przenieść do rezerwy, jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych.”;

41) po art. 87 dodaje się art. 87a w brzmieniu:

„Art. 87a. 1. Żołnierza, który odbył nadterminową zasadniczą służbę wojskową, przenosi się do rezerwy, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3.

2. Żołnierza odbywającego nadterminową zasadniczą służbę wojskową zwalnia się z tej służby przed upływem okresu, na który zgłosił się do służby, w razie:

- 1) uznania ze względu na stan zdrowia za trwale lub czasowo niezdolnego do czynnej służby wojskowej,
- 2) wybrania do Sejmu,
- 3) powołania do zawodowej służby wojskowej lub przyjęcia do służby wojskowej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego,
- 4) uzyskania niedostatecznej oceny w opinii służbowej,
- 5) skazania na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) lub orzeczenia środka karnego pozbawienia praw publicznych,
- 6) utraty stopnia wojskowego,
- 7) wymierzenia dwukrotnie kary dyscyplinarnej co najmniej nagany za naruszenie dyscypliny wojskowej,
- 8) niewyrażenia przez żołnierza zgody na pełnienie służby w innej jednostce wojskowej, w przypadku rozformowania jednostki wojskowej, której ewidencją jest objęty,
- 9) niewyrażenia przez żołnierza zgody na zmianę stanowiska służbowego, w przypadku skreślenia w etacie jednostki wojskowej do-

tychczas zajmowanego stanowiska służbowego lub w przypadku wydania prawomocnego orzeczenia o niezdolności do odbywania służby na dotychczas zajmowanym stanowisku.

3. Zwolnienie żołnierza z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej przed upływem okresu, na który zgłosił się do tej służby, może nastąpić:

1) na wniosek żołnierza, uzasadniony szczególnie ważnymi względami osobistymi lub rodzinnymi,

2) w okresie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności (aresztu wojskowego), jeżeli nie wywiązuje się z obowiązków służbowych,

3) w razie ukarania karą dyscyplinarną ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku służbowym,

4) w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 8 i 9, jeżeli brak jest możliwości wyznaczenia żołnierza na inne równorzędne lub niższe stanowisko służbowe w tej samej lub innej jednostce wojskowej.

4. Przepisy art. 87 ust. 4, 5 i 7 stosuje się odpowiednio.”;

42) uchyla się art. 89;

43) w art. 90:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Żołnierze mogą być zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej przedterminowo z pozostawieniem w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:

„1a. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić z przyczyn służbowych uzasadniających natychmiastowe dokonanie zmiany stanu ewidencyjnego żołnierzy odbywających czynną służbę wojskową w jednostce wojskowej.

1b. Zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje dowódca jednostki wojskowej za zgodą lub na polecenie Ministra Obrony Narodowej.

1c. Żołnierzom, o których mowa w ust. 1, w okresie pozostawiania w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej, nie przysługują świadczenia z tytułu odbywania czynnej służby wojskowej, określone w niniejszej ustawie.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Nie wzywa się do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby wojskowej tych żoł-

nierzy, którzy odbyli co najmniej osiem miesięcy czynnej służby wojskowej.”;

44) po art. 90 dodaje się art. 90a w brzmieniu:

„Art. 90a. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób postępowania w zakresie zwalniania żołnierzy z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem i żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej przed upływem okresu, na który zgłosili się oni do tej służby, a także właściwość organów wojskowych w tych sprawach, ustalając termin, w którym następuje zwolnienie ze służby, uwzględniając w nim okres przewidziany na rozliczenie się żołnierza z jednostką wojskową,
- 2) szczegółowe przypadki, warunki i sposób postępowania w zakresie wzywania żołnierzy zwolnionych przedterminowo z zasadniczej służby wojskowej do odbycia pozostałego okresu tej służby, mając na względzie, że wezwanie do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby wojskowej doręcza się żołnierzowi na piśmie, co najmniej na trzy dni przed dniem stawienia się do tej służby.”;

45) w art. 94 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach zwalniania żołnierzy z przeszkolenia wojskowego przed jego odbyciem stosuje się odpowiednio art. 87, 88 i 90a.”;

46) art. 99 otrzymuje brzmienie:

„Art. 99. Żołnierzem rezerwy jest osoba przeniesiona do rezerwy po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, w tym z zawodowej służby wojskowej lub ze służby wojskowej kandydatów na żołnierzy zawodowych, albo bez odbycia tej służby, jeżeli w dalszym ciągu podlega obowiązkowi służby wojskowej oraz w przypadkach, o których mowa w art. 58 ust. 3.”;

47) w art. 100 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Niezależnie od ćwiczeń wojskowych, żołnierzy rezerwy można powołać do okresowej służby wojskowej w przypadkach uzasadnionych potrzebami obrony państwa lub potrzebami Sił Zbrojnych, albo potrzebami zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków.”;

48) w art. 101 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wojskowy komendant uzupełnień na wniosek żołnierza rezerwy udziela mu informacji o przewidywanym powołaniu go w danym roku kalendarzowym do odbycia ćwiczeń wojskowych.”;

49) po art. 101 dodaje się art. 101a i 101b w brzmieniu:

„Art. 101a. 1. Żołnierz rezerwy może ochotniczo zgłaszać się do odbycia ćwiczeń wojskowych, w tym odbywanych w składzie jednostki wojskowej poza granicami państwa, przez złożenie wniosku do wojskowego komendanta uzupełnień.

2. Złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie powoduje obowiązku powołania żołnierza rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych i jest traktowane jako jego zgoda na powołanie w każdym czasie, jednak nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia złożenia wniosku.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach ochotniczego zgłaszania się do odbycia ćwiczeń wojskowych, uwzględniając kwalifikacje ochotników przydatne w czynnej służbie wojskowej oraz potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych.

Art. 101b. 1. Żołnierze rezerwy odbywają ćwiczenia wojskowe w jednostkach wojskowych i związkach organizacyjnych.

2. Żołnierze rezerwy mogą odbywać ćwiczenia wojskowe również w innych niż określone w ust. 1 jednostkach organizacyjnych podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, wykonujących zadania w zakresie spraw mobilizacyjnych oraz szkolenia żołnierzy rezerwy, jeżeli jednostkami tymi kierują lub w celu wykonywania tych zadań w jednostkach tych pełnią czynną służbę wojskową żołnierze zawodowi.

3. W przypadku prowadzenia ćwiczeń wojskowych w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 2, właściwym do wykonywania czynności określonych dla dowódcy jednostki wojskowej w zakresie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy jest kierownik jednostki organizacyjnej, jeżeli jest żołnierzem zawodowym, a w innym przypadku żołnierz zawodowy pełniący czynną służbę wojskową w tej jednostce, wyznaczony do realizacji zadań w zakresie spraw mobilizacyjnych oraz szkolenia żołnierzy rezerwy.”;

50) w art. 104 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Żołnierz rezerwy może odbywać ćwiczenia wojskowe trwające do dwudziestu czterech

godzin nie więcej niż trzy razy w roku, a pozostałe ćwiczenia raz w roku. Niezależnie od tych ćwiczeń żołnierz rezerwy może odbywać nie więcej niż jeden raz w roku ćwiczenia wojskowe prowadzone w celu sprawdzenia gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostek wojskowych.

3. W przypadkach gdy wymaga tego konieczność zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może przedłużyć czas trwania ćwiczeń wojskowych o okres nieprzekraczający łącznie sześciu miesięcy w ciągu roku.”;

51) art. 105 otrzymuje brzmienie:

„Art. 105. Przepisów art. 103 i 104 nie stosuje się do ćwiczeń wojskowych związanych z udziałem w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, akcjami poszukiwawczymi oraz ratowania życia ludzkiego, a także ćwiczeń, na które powołanie nastąpiło w wyniku ochotniczego zgłoszenia się żołnierza rezerwy.”;

52) w art. 108:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do okresowej służby wojskowej, z zastrzeżeniem ust. 1a, powołuje się żołnierzy rezerwy, a także przenosi się do tej służby żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową, przeszkolenie wojskowe, ćwiczenia wojskowe lub nadterminową zasadniczą służbę wojskową.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:

„1a. Do okresowej służby wojskowej nie powołuje się żołnierzy rezerwy, o których mowa w art. 100 ust. 2.

1b. Żołnierzy okresowej służby wojskowej można wyznaczać na stanowiska służbowe lub funkcje wojskowe określone w etacie jednostki wojskowej czasu pokoju lub wojny.

1c. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może zarządzić wprowadzenie okresowej służby wojskowej w przypadkach uzasadnionych potrzebami obrony państwa lub potrzebami Sił Zbrojnych albo potrzebami zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków. W rozporządzeniu należy określić liczbę osób, które można powołać lub przenieść do okresowej służby wojskowej po jej wprowadzeniu.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczególne uprawnienia żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową, z uwzględnieniem możliwości przyznania tym żołnierzom w okresie pełnienia służby, w zależności od posiadanego stopnia wojskowego, uprawnień odpowiednio żołnierzy

odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową lub zawodową służbę wojskową pełnioną na podstawie kontraktu na pełnienie służby terminowej.”,

d) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób odbywania okresowej służby wojskowej. Rozporządzenie powinno w szczególności określać sposób i tryb postępowania organów wojskowych w zakresie wcielania żołnierzy rezerwy do okresowej służby wojskowej, wyznaczania, zmiany i zwalniania żołnierzy ze stanowisk służbowych, przenoszenia do innych jednostek wojskowych, delegowania i podróży służbowych, a także rodzaje i sposób opiniowania służbowego, z uwzględnieniem prawa żołnierzy do składania zażaleń w tych sprawach.”;

53) po art. 109 dodaje się art. 109a w brzmieniu:

„Art. 109a. 1. Osoby posiadające przydział mobilizacyjny są obowiązane w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny stawić się w miejscu i czasie określonych w karcie mobilizacyjnej. Osoby posiadające pracowniczy przydział mobilizacyjny są obowiązane stawić się w miejscu i czasie określonych w karcie mobilizacyjnej, w razie ogłoszenia mobilizacji, w czasie stanu wojennego oraz w czasie wojny.

2. Żołnierze rezerwy, o których mowa w art. 59a ust. 1, stają się z mocy prawa po ogłoszeniu mobilizacji lub w czasie wojny żołnierzami w czynnej służbie wojskowej z chwilą stawienia się do tej służby w określonym miejscu i czasie.

3. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny dotychczasowy stosunek pracy pracownika, któremu nadano pracowniczy przydział mobilizacyjny do jednostki wojskowej, z dniem jego stawienia się do tej jednostki, określonym w karcie mobilizacyjnej, ulega zawieszeniu na czas wykonywania zadań wynikających z przydziału nie dłużej niż na czas do dnia ogłoszenia demobilizacji.

4. W razie ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny dowódca jednostki wojskowej rozwiązuje z tym dniem stosunek pracy z pracownikiem tej jednostki, któremu nie nadano pracowniczego przydziału mobilizacyjnego. Pracownikowi temu wypłaca się świadczenia należne pracownikom z tytułu rozwiązania z nimi stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy.

5. Pracownik, o którym mowa w ust. 3, oraz inna osoba niebędąca pracownikiem po stawieniu się w jednostce wojskowej w dniu określonym w karcie mobilizacyjnej, staje się z mocy prawa osobą cywilną wchodzącą w skład personelu Sił Zbrojnych, w rozumieniu obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej przepisów prawa międzynarodowego.
6. Do osób świadczących po ogłoszeniu mobilizacji, w stanie wojennym lub po wybuchu wojny pracę w jednostkach wojskowych na podstawie pracowniczego przydziału mobilizacyjnego, w tym w zakresie ich obowiązków i uprawnień, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące osób pełniących służbę w jednostkach zmilitaryzowanych. Do osób tych nie stosuje się przepisów dotyczących powszechnego obowiązku wykonywania pracy, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 156, poz. 1301).”;

54) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. Żołnierze odbywający czynną służbę wojskową w chwili ogłoszenia mobilizacji i wybuchu wojny oraz żołnierze powołani do tej służby na podstawie art. 109 i art. 109a ust. 2 pozostają w czynnej służbie wojskowej do czasu zwolnienia.”;

55) art. 116 otrzymuje brzmienie:

„Art. 116. 1. Nie powołuje się do czynnej służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny osób, które zostały zwolnione z obowiązku pełnienia tej służby w drodze reklamowania.

2. Reklamowania, o którym mowa w ust. 1, dokonuje wojskowy komendant uzupełnień, a w przypadku żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową dowódca jednostki wojskowej.
3. Reklamowanie prowadzi się również w czasie pokoju.
4. Reklamowanie następuje:
 - 1) z urzędu i dotyczy osób, które:
 - a) wykonują mandat posła, senatora lub radnego,
 - b) zajmują kierownicze stanowiska państwowe określone w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmują-

cych kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z późn. zm.¹⁴⁾) lub stanowiska organów administracji publicznej w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego,

c) ze względu na posiadane kwalifikacje lub zajmowane stanowiska są niezbędne dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa,

2) na wniosek i dotyczy osób, których powołanie do czynnej służby wojskowej, o której mowa w ust. 1, groziłoby zaprzestaniem lub poważnym zakłóceniem pracy urzędu państwowego lub samorządowego albo działalności gospodarczej przedsiębiorcy, niezbędnej dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa.

5. Podstawę reklamowania z urzędu stanowi pisemne zawiadomienie (imienny wykaz osób) przekazane przez Kancelarię Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarię Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz kierowników urzędów jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do osób, o których mowa w ust. 4 pkt 1 lit. a), lub kierowników urzędów państwowych lub urzędów jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców, pracodawców lub innych podmiotów uprawnionych do zatrudnienia lub nawiązania stosunku służbowego w stosunku do osób, o których mowa w ust. 4 pkt 1 lit. b) i c).

6. Podstawę reklamowania na wniosek stanowi pisemny udokumentowany wniosek kierowników urzędów państwowych lub samorządowych albo przedsiębiorców w stosunku do osób, o których mowa w ust. 4 pkt 2.

7. Reklamowanie stanowi czynność materialno-techniczną podlegającą wpisowi lub zamieszczeniu w ewidencji wojskowej.

8. Odmowa dokonania reklamowania na wniosek lub jej uchylenie, w czasie

¹⁴⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 75, poz. 469 i Nr 133, poz. 883, z 1998 r. Nr 155, poz. 1016 i Nr 160, poz. 1065, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69 i Nr 48, poz. 552, z 2001 r. Nr 154, poz. 1784 i 1800, z 2002 r. Nr 214, poz. 1805 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 65, poz. 595.

pokoju stanowi decyzję administracyjną, od której służy wnioskodawcy odwołanie do szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego.

9. W przypadku ustania przyczyn reklamowania, wygasa ono z mocy prawa.
10. Odmowa dokonania reklamowania, o którym mowa w ust. 8, może nastąpić w przypadku, jeżeli istnieje potrzeba uzupełnienia Sił Zbrojnych stanem osobowym, a w ewidencji wojskowej nie występują zasoby osób, którym z racji posiadanego wieku, stopnia wojskowego, wykształcenia, kwalifikacji, stanu zdrowia lub miejsca zamieszkania, można nadać przydział mobilizacyjny lub pracowniczy przydział mobilizacyjny.
11. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb reklamowania od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, szczegółowy wykaz kwalifikacji lub stanowisk, których posiadanie lub zajmowanie powoduje reklamowanie z urzędu, wzory zawiadomień i wniosków w sprawie reklamowania, uwzględniając obowiązek powiadamiania organów wojskowych przez osoby reklamowane o wszelkich okolicznościach mających wpływ na to reklamowanie, właściwość organów dokonujących zawiadomienia o osobach podlegających reklamowaniu z urzędu lub wnioskujących o reklamowanie, a także priorytet uzupełnienia Sił Zbrojnych stanem osobowym na wypadek ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz nakłady poniesione przez Siły Zbrojne na wyszkolenie żołnierzy rezerwy.”;

56) w art. 127:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

- „1a. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta), w drodze decyzji administracyjnej, uznaje poborowego, któremu doręczono kartę powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, oraz żołnierza odbywającego tę służbę, na jego udokumentowany wniosek za żołnierza samotnego.
- 1b. Decyzję, o której mowa w ust. 1 i 1a, wydaje wójt lub burmistrz (prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące w dniu doręczenia poborowemu karty powołania do zasadniczej służby wojskowej, a w stosunku do żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową — w dniu stawienia się do odbycia tej służby.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

- „5. Żołnierzem samotnym w rozumieniu ustawy jest osoba niebędąca w związku małżeńskim, prowadząca odrębne gospodarstwo domowe, samodzielnie zajmująca lokal mieszkalny lub dom mieszkalny, w którym jest zameldowana na pobyt stały, jeżeli nie ma innych osób zobowiązanych do pokrywania należności z tytułu zajmowania tego lokalu lub domu mieszkalnego.”;

57) w art. 128:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Żołnierzom zasadniczej służby wojskowej posiadającym na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny w czasie odbywania służby przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, zasiłek w kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679).
2. Członkami rodziny żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową, pozostającymi na jego wyłącznym utrzymaniu, są jego żona, dzieci, rodzice oraz osoby, względem których żołnierza obciąża obowiązek alimentacyjny, o ile, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, nie uzyskują oni dochodu lub uzyskiwany przez nich dochód z jakiegokolwiek tytułu jest niższy od minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.”,

b) w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

- „Za dochód nie uważa się zasiłku rodzinnego.”;

58) art. 128a otrzymuje brzmienie:

- „Art. 128a. 1. Żołnierzowi, na którym ciąży obowiązek alimentacyjny na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu, wypłaca się zasiłek w wysokości świadczenia alimentacyjnego, jednak nie wyższy niż kwota, o której mowa w art. 128 ust. 1.
2. Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, może być wypłacony bezpośrednio osobie, której przysługuje świadczenie alimentacyjne, lub jej pełnomocnikowi, na ich wniosek. Przepisy art. 128b stosuje się odpowiednio.
3. Łączna wysokość świadczeń, o których mowa w ust. 1 i w art. 128 ust. 1, nie może być wyższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników.”;

59) w art. 128b w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Zasiłek wypłaca się za okres od dnia stawienia się do zasadniczej służby wojskowej.”;

60) art. 128d otrzymuje brzmienie:

„Art. 128d. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przyznawania i wypłacania zasiłków na utrzymanie członków rodziny, o których mowa w art. 128 ust. 1 i art. 128a ust. 1. Rozporządzenie powinno określać szczegółowy wykaz podmiotów uprawnionych do pobierania zasiłku, organy upoważnione do wydania decyzji o przyznaniu zasiłku, dokumenty wymagane do wydania decyzji o przyznaniu zasiłku, sposób postępowania z dokumentacją przy przeniesieniu żołnierza do innej jednostki wojskowej lub poborowego do innej jednostki organizacyjnej, a także termin wypłaty oraz okres pobierania zasiłku.”;

61) w art. 131:

a) w ust. 1:

— zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Żołnierzom uznanym za posiadających na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny i żołnierzom uznanym za samotnych w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej, z wyjątkiem nadterminowej zasadniczej służby wojskowej i okresowej służby wojskowej, na ich udokumentowany wniosek”;

— w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) należności z tytułu zajmowania lokalu mieszkalnego na podstawie umowy najmu, z wyjątkiem sytuacji, w których przedmiotem umowy jest część tego lokalu, a jedna ze stron umowy jest obciążona obowiązkiem alimentacyjnym względem drugiej strony”;

b) w ust. 4:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w ust. 1 pkt 1 lit. a)—c) i e) — jest nieoddanie lokalu mieszkalnego albo domu mieszkalnego do bezpłatnego używania albo w najem lub w podnajem”;

— w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) w ust. 1 pkt 1 lit. d) — oprócz warunku określonego w pkt 1 jest również zawarcie przez żołnierza samotnego umowy najmu z właścicielem lokalu mieszkalnego oraz dopełnienie obowiązku zameldowania się w tym lokalu na pobyt stały”;

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Decyzję o pokrywaniu należności i opłat, o których mowa w ust. 1, wydaje wójt lub burmistrz (prezydent miasta), właściwy dla miejsca położenia lokalu mieszkalnego albo domu mieszkalnego żołnierza.”;

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) wypłacają należności i opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, od dnia złożenia wniosku w tej sprawie.”;

e) po ust. 6 dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:

„7. Należności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d), wypłaca się w formie ryczałtu. Przy określaniu wysokości ryczałtu nie uwzględnia się powierzchni przekraczającej normatywną powierzchnię, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734, z 2002 r. Nr 216, poz. 1826 oraz z 2003 r. Nr 203, poz. 1966).

8. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustali wysokość ryczałtu, o którym mowa w ust. 7, jako wielokrotność stawki czynszu określonego przez właściwy zarząd jednostki samorządu terytorialnego dla lokalu mieszkalnego o porównywalnej powierzchni użytkowej z uwzględnieniem standardu tego lokalu oraz określi organy upoważnione do wydania decyzji o przyznaniu ryczałtu, dokumenty wymagane do wydania decyzji o przyznaniu ryczałtu, sposób przekazywania ryczałtu oraz tryb pokrywania poniesionych z tego tytułu wydatków.”;

62) po art. 132 dodaje się art. 132a—132c w brzmieniu:

„Art. 132a. 1. Żołnierzom, którzy odbyli zasadniczą służbę wojskową w ustalonym czasie jej trwania na stanowiskach służbowych lub funkcjach wojskowych odpowiadających ich kwalifikacjom nabytym przed powołaniem do tej służby, wypłaca się, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, odpowiednio zrewaloryzowany ekwiwalent pieniężny z tytułu poniesionych przed powołaniem do tej służby kosztów związanych z uzyskaniem kwalifikacji przydatnych w wojsku.

2. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, wypłaca na wniosek żołnierza wojskowy komendant uzupełnień w ciągu czternastu dni od dnia złożenia wniosku, pod warunkiem że wniosek został złożony nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia zwolnienia żołnierza z zasadniczej służby wojskowej. Należności te są pokrywane z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.

3. Podstawę wypłaty należności z tytułu uzyskania kwalifikacji stanowi umowa zawarta między wojskowym komendantem uzupełnień a poborowym, na podstawie której poborowy zobowiązał się do uzyskania przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej określonych kwalifikacji, a wojskowy komendant uzupełnień zobowiązał się do powołania go do tej służby na stanowisko służbowe lub funkcję wojskową odpowiadające uzyskanym kwalifikacjom.

- Art. 132b. 1. Poborowi przeznaczeni do odbycia zasadniczej służby wojskowej mogą być kierowani do odbycia szkolenia (kursu) w celu uzyskania kwalifikacji przydatnych w wojsku.
2. Poborowych do odbycia szkolenia (kursu), o którym mowa w ust. 1, kieruje wojskowy komendant uzupełnień. Skierowanie stanowi decyzję administracyjną.
 3. Szkolenia (kursy), o których mowa w ust. 1, prowadzą osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi szef wojewódzkiego sztabu wojskowego zawarł umowę na realizację tego szkolenia (kursu). Do wyłonienia podmiotów realizujących szkolenie (kursy) stosuje się przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych.
 4. Czas trwania szkolenia (kursu), o którym mowa w ust. 1, może wynosić do trzech miesięcy i być realizowany w czasie wolnym od pracy lub w przerwie wakacyjnej.
 5. Uczestnikom szkolenia (kursu), o którym mowa w ust. 1, będącym pracownikami przysługuje:
 - 1) zwolnienie z pracy na czas niezbędny do odbycia zajęć, z uwzględnieniem czasu koniecznego na dojazd,
 - 2) wynagrodzenie w pełnej wysokości za czas zwolnienia z pracy z powodu odbywania zajęć.
 6. Koszty związane z realizacją szkolenia (kursu), o którym mowa w ust. 1, oraz wynikające ze świadczeń określonych w ust. 5, pokrywa się z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.

Art. 132c. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje przydatne w wojsku, o których mowa w art. 132a ust. 1 i art. 132b ust. 1, wzór umowy, o której mowa w art. 132a ust. 3 i art. 132b ust. 3, oraz tryb nali-

czania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w art. 132a ust. 1, uwzględniając w szczególności klasyfikację zawodów i specjalności określoną na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm.¹⁵⁾) lub dyscypliny sportu określone w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889, z późn. zm.¹⁶⁾), a także w zakresie ekwiwalentu pieniężnego prognozowany w ustawie budżetowej na dany rok wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych obowiązujący w dniu zwolnienia żołnierza z zasadniczej służby wojskowej.”;

63) uchyla się art. 140;

64) w art. 142 w ust. 3:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osoby uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,”

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) sprawujące opiekę nad:

- a) dziećmi od lat ośmiu do szesnastu,
- b) osobami obłożnie chorymi,
- c) osobami, wobec których orzeczono stałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- d) osobami, wobec których orzeczono całkowitą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1608 i Nr 203, poz. 1966.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1115, z 2002 r. Nr 4, poz. 31, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 93, poz. 820, Nr 130, poz. 1112 i Nr 207, poz. 1752 oraz z 2003 r. Nr 203, poz. 1966.

e) osobami zaliczonymi do znacznego stopnia niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

jeżeli osoby te wspólnie z nimi zamieszkują i opieki tej nie można powierzyć innym osobom.”;

65) w art. 145:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zasadniczą służbę w obronie cywilnej poborowi odbywają w jednym, nieprzerwanym okresie przez dziewięć miesięcy.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ratownicy odbywają zasadniczą służbę w obronie cywilnej w formie skoszarowanej lub nieskoszarowanej w oddziałach obrony cywilnej i przechodzą szkolenie praktyczne w zakresie przygotowania obrony cywilnej. Formę odbywania służby określa organ, który tworzy oddział obrony cywilnej w ramach formacji obrony cywilnej.”,

66) w art. 162 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Okres odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej jest okresem składkowym w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

67) w art. 164 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W zakresie uprawnień poborowych odbywających zasadniczą służbę w obronie cywilnej i członków ich rodzin stosuje się odpowiednio przepisy art. 118, art. 119 ust. 1 pkt 1 i ust. 4, art. 120—122, 124—126, 128—132 i 136.”;

68) w art. 169 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoby uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,”,

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) osoby sprawujące opiekę nad:

a) dziećmi od lat ośmiu do szesnastu,

b) osobami obłożnie chorymi,

c) osobami, wobec których orzeczono stałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,

d) osobami, wobec których orzeczono całkowitą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

e) osobami zaliczonymi do znacznego stopnia niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

jeżeli osoby te wspólnie z nimi zamieszkują i opieki tej nie można powierzyć innym osobom,”,

c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) żołnierze w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Służby Więziennej i Państwowej Straży Pożarnej.”;

69) art. 175 otrzymuje brzmienie:

„Art. 175. 1. Do służby w jednostkach zmilitaryzowanych mogą być przeznaczone osoby spełniające wymagania określone w ust. 3, o ile nie spełniają przesłanek wskazanych w ust. 4.

2. Przeznaczenie osób do służby w jednostkach zmilitaryzowanych następuje w drodze nadania im przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych do tych jednostek. Przydziały nadaje się również po objęciu militaryzacją ustalonych jednostek organizacyjnych.

3. W czasie pokoju przydziały organizacyjno-mobilizacyjne mogą być nadawane mężczyznom, którzy nie ukończyli sześćdziesięciu lat życia, i kobietom, które nie ukończyły pięćdziesięciu lat życia. Po objęciu militaryzacją ustalonych jednostek organizacyjnych przydziały do tych jednostek nadaje się również osobom, które nie osiągnęły wieku określonego w odpowiednich przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym.

4. Przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych nie nadaje się osobom, które:

1) przekroczyły wiek określony w ust. 3,

2) nie ukończyły osiemnastu lat życia,

3) są przedpoborowymi lub poborowymi,

- 4) mają nadane przydziały mobilizacyjne albo pracownicze przydziały mobilizacyjne do jednostek wojskowych,
 - 5) są funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Służby Więziennej, Straży Ochrony Kolei i Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli osoby te na mocy odrębnych przepisów mogą pełnić służbę w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny i są przeznaczone do pełnienia tej służby,
 - 6) zostały uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
5. Osobom zatrudnionym w istniejących jednostkach przewidzianych do militaryzacji oraz jednostkach organizacyjnych stanowiących bazę formowania specjalnie tworzonych jednostek przewidzianych do militaryzacji, przydziały organizacyjno-mobilizacyjne nadaje się w formie zbiorowej listy imiennej. Pozostałym osobom, o których mowa w ust. 1, przydziały organizacyjno-mobilizacyjne nadaje się w formie kart przydziału.
6. Przydziały organizacyjno-mobilizacyjne nadają:
- 1) kierownicy istniejących jednostek przewidzianych do militaryzacji oraz jednostek organizacyjnych stanowiących bazę formowania specjalnie tworzonych jednostek przewidzianych do militaryzacji, a także kierownicy jednostek zmilitaryzowanych — osobom zatrudnionym w tych jednostkach, z tym że osobom będącym żołnierzami rezerwy przydziały nadaje się w uzgodnieniu z wojskowym komendantem uzupełnień właściwym ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) osoby, której ma być nadany przydział,
 - 2) wojskowi komendanci uzupełnień właściwi ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) — pozostałym osobom, na wniosek kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji.
7. Przydział organizacyjno-mobilizacyjny nadany w czasie pokoju podlega unieważnieniu, jeżeli osoba, której nadano przydział:
- 1) otrzymała kartę mobilizacyjną do jednostki wojskowej,
 - 2) została powołana do czynnej służby wojskowej,
 - 3) utraciła obywatelstwo polskie,
 - 4) zamieszkała na stałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 5) osiągnęła wiek określony w ust. 3 albo spełniła przesłanki określone w ust. 4 pkt 5 lub 6,
 - 6) odbyła karę pozbawienia wolności,
 - 7) rozwiązała stosunek pracy lub służby z pracodawcą, który nadał przydział organizacyjno-mobilizacyjny.
8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania związanego z nadawaniem przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, a także wzory zbiorowej listy imiennej oraz karty przydziału, o których mowa w ust. 5, z uwzględnieniem we wzorach danych osobowych i danych o miejscu pełnienia służby oraz poświadczenia przyjęcia do wiadomości faktu przeznaczenia do służby w jednostce zmilitaryzowanej. W rozporządzeniu należy uwzględnić także sposób kwalifikowania osób, którym przewiduje się nadać przydział organizacyjno-mobilizacyjny do jednostek zmilitaryzowanych oraz sporządzania zapotrzebowania na uzupełnienie potrzeb specjalnie tworzonych jednostek przewidzianych do militaryzacji żołnierzami rezerwy, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb jednostek podległych Ministrowi Obrony Narodowej, Ministrowi Sprawiedliwości oraz ministrom właściwym do spraw wewnętrznych i transportu.”;
- 70) w art. 176 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania związanego z powoływaniem do odbycia ćwiczeń w jednostkach przewidzianych do militaryzacji oraz wzór we-

zwania, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, uwzględniając w szczególności sposób wzywania osób, które przewiduje się powołać do odbycia ćwiczeń w jednostkach przewidzianych do militaryzacji organizowanych w związku ze zwalczaniem klęsk żywiołowych lub usuwaniem ich skutków, a także ćwiczeń przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa. Wzór wezwania powinien uwzględniać dane osobowe, przewidywany czas trwania ćwiczeń oraz termin i miejsce stawiennictwa, a także poświadczenie przyjęcia do wiadomości faktu powołania na ćwiczenia.”;

71) w art. 177:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do osób odbywających ćwiczenia w jednostkach przewidzianych do militaryzacji stosuje się przepisy prawa pracy obowiązujące pracowników tych jednostek.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:

„1a. Do osób odbywających ćwiczenia jednostek przewidzianych do militaryzacji stosuje się wymiar i rozkład czasu pracy obowiązujące w jednostce przewidzianej do militaryzacji.

1b. Przedłużenie czasu pracy osób odbywających ćwiczenia w jednostce przewidzianej do militaryzacji poza normalne godziny pracy może nastąpić na zasadach i w trybie przewidzianych w przepisach prawa pracy obowiązujących w jednostce przewidzianej do militaryzacji, z tym że nie stosuje się określonej w tych przepisach dopuszczalnej liczby godzin nadliczbowych oraz dozwolona jest praca w dniach ustawowo wolnych od pracy.

1c. Osobie odbywającej ćwiczenia w jednostce przewidzianej do militaryzacji można powierzyć wykonywanie pracy innego rodzaju niż wynikająca z nawiązanego stosunku pracy lub stosunku służbowego, jeżeli odpowiada ona jej kwalifikacjom. Osobie tej przysługuje wówczas wynagrodzenie odpowiadające rodzajowi powierzonych prac, nie niższe jednak niż ostatnio otrzymywane przed dniem powierzenia innego rodzaju pracy. W takim przypadku wypowiedzenie dotychczasowych warunków pracy i płacy nie jest wymagane.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Osobom, o których mowa w ust. 2, przysługuje wynagrodzenie określone dla żołnierzy rezerwy odbywających ćwiczenia wojskowe, według stopnia wojskowego posiadanego przez te osoby, a jeżeli nie posiadają one stopnia wojskowego — według stopnia wojskowego szeregowego.”,

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stawki wynagrodzenia osób odby-

wających ćwiczenia w jednostkach przewidzianych do militaryzacji niezatrudnionych w tych jednostkach oraz tryb wypłacania przez jednostkę przewidzianą do militaryzacji przysługującego im wynagrodzenia, z uwzględnieniem, że dzienną stawkę wynagrodzenia nalicza się, jeżeli czas odbywanych ćwiczeń jest nie krótszy niż osiem godzin.”;

72) w art. 182:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Kierownicy jednostek zmilitaryzowanych ponoszą odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny służby osób pełniących służbę w tych jednostkach i są obowiązani zapewnić warunki ochrony ich życia i zdrowia przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

2b. Osobom pełniącym służbę w jednostkach zmilitaryzowanych w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny przysługują bezpłatne świadczenia zdrowotne. Koszty tych świadczeń pokrywa się z części budżetu państwa, której dysponentem jest organ, któremu podlega jednostka zmilitaryzowana.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić szczegółowe zasady pełnienia służby w jednostkach zmilitaryzowanych, uwzględniając specyfikę służby w jednostkach przydzielonych Siłom Zbrojnym oraz podlegających Ministrowi Obrony Narodowej, Ministrowi Sprawiedliwości, a także ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W zakresie uprawnień osób pełniących służbę w jednostkach zmilitaryzowanych i członków ich rodzin stosuje się odpowiednio przepisy art. 118, 119 ust. 1, 2 i 4, art. 120, 122, 124—126, 130—132 oraz art. 136.”;

73) w art. 183 w ust. 5:

a) uchyla się pkt 2,

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osób sprawujących opiekę nad:

a) dziećmi do lat szesnastu,

b) wspólnie z nimi zamieszkałymi osobami obficie chorymi lub osobami, wobec których orzeczono stałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, lub uznanymi za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Fundu-

szu Ubezpieczeń Społecznych, lub zaliczonymi do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

jeżeli opieki tej nie można powierzyć innej osobie.”;

74) art. 184 otrzymuje brzmienie:

„Art. 184. 1. Osoby pełniące służbę w jednostce zmilitaryzowanej otrzymują w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny, z zastrzeżeniem ust. 2, wynagrodzenie według zajmowanego stanowiska służbowego.

2. Wynagrodzenie osób pełniących służbę w jednostce zmilitaryzowanej nie może być niższe od otrzymywanego w dniu powołania do tej służby.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stawki wynagrodzenia osób pełniących służbę w jednostkach zmilitaryzowanych, z uwzględnieniem zakresu zadań powierzonego dla poszczególnych stanowisk.”;

75) w art. 185 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Czas służby ustalony przez właściwe organy na podstawie ust. 2 nie może naruszać ogólnie obowiązujących przepisów prawa pracy dotyczących ochrony pracy kobiet i zatrudnienia młodocianych, a także dotyczących czasu pracy pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia oraz pracowników uznanych za osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.”;

76) po art. 199 dodaje się dział VIa w brzmieniu:

„Dział VIa

Służba w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej

Art. 199a. Obywatel polski może przyjąć służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej za zgodą organu, o którym mowa w art. 199d.

Art. 199b. Obywatelowi polskiemu podlegającemu obowiązkowi czynnej służby wojskowej może być udzielona zgoda na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej tylko w przypadku, gdy odbył on zasadniczą służbę wojskową lub przeszkolenie wojskowe albo bez odbycia tej służby został przeniesiony do rezerwy i nie posiada przydziału mobilizacyjnego lub pracowniczego przydziału mobilizacyjnego.

Art. 199c. Zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej można udzielić, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

1) służba ta nie narusza interesów Rzeczypospolitej Polskiej,

2) służba nie jest zakazana przez prawo międzynarodowe,

3) służba nie wpłynie na zadania wykonywane przez Siły Zbrojne,

4) nie zachodzi przeszkoda, o której mowa w art. 199b.

Art. 199d. 1. Zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej udziela, z zastrzeżeniem ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej.

2. Obywatelom polskim będącym żołnierzami w czynnej służbie wojskowej lub byłymi żołnierzami zawodowymi, zgody, o której mowa w ust. 1, udziela Minister Obrony Narodowej.

3. Udzielenie zgody i odmowa jej udzielenia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 199e. Udzielenie zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej nie rodzi odpowiedzialności organów Rzeczypospolitej Polskiej za następstwa podjęcia tej służby.

Art. 199f. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb udzielania obywatelom polskim zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, uwzględniając w szczególności, że w udzielonej zgodzie należy podać nazwę obcego wojska lub obcej organizacji wojskowej, w której może być pełniona służba, oraz okres, na jaki zgoda jest udzielona, a także wymóg powiadomienia polskiego urzędu konsularnego o terminie i miejscu rozpoczęcia służby oraz jej zakończenia.”;

77) w art. 200:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na osoby posiadające obywatelstwo polskie, które ukończyły szesnaście, a nie przekroczyły sześćdziesięciu lat życia, może być nałożony obowiązek świadczeń osobistych, polegających na wykonywaniu różnego rodzaju prac doraźnych na rzecz przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek świadczeń osobistych może być nałożony w związku z ćwiczeniami wojsko-

wymi, ćwiczeniami w jednostkach przewidzianych do militaryzacji, ćwiczeniami w obronie cywilnej oraz ćwiczeniami praktycznymi w zakresie powszechnej samoobrony, a także w celu dostarczenia i obsługi przedmiotów świadczeń rzeczowych, z zastrzeżeniem ust. 4.”;

78) w art. 202 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, obowiązek świadczeń osobistych na wniosek wojskowego komendanta uzupełnień, kierownika jednostki organizacyjnej stanowiącej bazę formowania specjalnie tworzonej jednostki zmilitaryzowanej, kierownika jednostki organizacyjnej wykonującej zadania na potrzeby obrony państwa, o której mowa w art. 208 ust. 2, albo właściwego organu obrony cywilnej.”;

79) art. 203 otrzymuje brzmienie:

„Art. 203. 1. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) wydaje w czasie pokoju decyzję administracyjną o przeznaczeniu osoby do wykonania świadczeń osobistych, w tym planowanych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, na wniosek organów i jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 202 ust. 1.

2. Przeznaczenie osób do funkcji kuriera następuje z urzędu lub na wniosek wojskowego komendanta uzupełnień.

3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, doręcza się osobie przeznaczonej do wykonywania świadczeń osobistych oraz wnioskodawcy na piśmie wraz z uzasadnieniem.

4. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie przeznaczonej do wykonywania świadczeń osobistych i wnioskodawcy odwołanie do wojewody, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji.

5. Osoby, którym wydano ostateczne decyzje administracyjne o przeznaczeniu ich do wykonania świadczeń osobistych, mogą być z urzędu lub na wniosek organów i kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 202 ust. 1, wzywane przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) do wykonania tych świadczeń.

6. Wezwanie osób przeznaczonych do funkcji kuriera do wykonania świadczenia osobistego polegającego na doręczeniu dokumentów, o których mowa w art. 200 ust. 2, może nastąpić z urzędu lub na wniosek wojskowego komendanta uzupełnień.

7. Wezwania, o których mowa w ust. 5 i 6, mogą zobowiązywać do wykonania świadczeń osobistych w trybie natychmiastowego stawiennictwa.

8. Od wezwań, o których mowa w ust. 5 i 6, odwołanie nie przysługuje.

9. Osoby, o których mowa w ust. 5 i 6, są obowiązane stawić się do wykonania świadczenia osobistego w terminie i miejscu wskazanych w wezwaniu.

10. Przepisy art. 60 i 61 stosuje się odpowiednio.”;

80) w art. 204 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za wykonanie świadczenia osobistego przysługuje ryczałt godzinowy w wysokości 1/178 kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, za każdą godzinę czasu, o którym mowa w art. 201 ust. 1 i 3, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.”;

81) w art. 205 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracodawca jest obowiązany zwolnić (usprawiedliwić nieobecność w pracy) pracownika na czas niezbędny do wykonywania świadczenia osobistego.”;

82) w art. 206 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ministrowie Obrony Narodowej oraz właściwy do spraw zdrowia określają, w drodze rozporządzenia, zasady korzystania ze świadczeń przewidzianych w ust. 1 oraz zakres i tryb ich udzielania, uwzględniając w szczególności publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez Ministra Obrony Narodowej, zakres przedmiotowy oraz dostępność udzielanych świadczeń.”;

83) po art. 206 dodaje się art. 206a w brzmieniu:

„Art. 206a. 1. Obowiązkowi świadczeń osobistych nie podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2:

1) osoby wybrane do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej lub organów samorządu terytorialnego na czas pełnienia mandatu,

2) żołnierze pełniący czynną służbę wojskową oraz osoby, którym doręczono kartę powołania do tej służby, jeżeli termin stawienia się do służby koliduje z terminem wykonania świadczenia,

3) poborowi odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej lub służbę zastępczą,

4) osoby, wobec których orzeczono stałą lub długotrwałą niezdol-

- ność do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, osoby uznane za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak również osoby zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 5) sędziowie, prokuratorzy, funkcjonariusze Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Ochrony Kolei oraz pracownicy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych w jednostkach organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów, Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Krajową Radę Radiofonii i Telewizji,
 - 6) kobiety w ciąży i w okresie sześciu miesięcy po odbyciu porodu oraz osoby sprawujące opiekę nad dziećmi do lat ośmiu,
 - 7) osoby sprawujące opiekę nad wspólnie z nimi zamieszkałymi dziećmi od lat ośmiu do szesnastu, osobami, wobec których orzeczono stałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym lub uznanymi za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo zaliczonymi do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności na podstawie ustaw, o których mowa w pkt 4, a także osobami obłożnie chorymi, jeżeli opieki tej nie można powierzyć innym osobom,
 - 8) osoby zatrudnione na stanowiskach kierowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz na stanowiskach w opiece społecznej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zwolnienie osób, o których mowa w ust. 1, od obowiązku świadczeń osobistych następuje na podstawie dokumentów potwierdzających przyczynę zwolnienia i przedstawionych wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) przez zainteresowane osoby.”;
- 84) art. 207 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 207. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) tryb i zakres planowania i nakładania obowiązku świadczeń osobistych, przeznaczania do tych świadczeń i zwalniania z nich oraz ich wykonywania,
 - 2) wzory planów i wykazów świadczeń osobistych prowadzonych przez wojewodę, terenowe organy administracji wojskowej, organy samorządu terytorialnego i jednostki organizacyjne, na rzecz których może być wykonywane świadczenie osobiste,
 - 3) wzory decyzji administracyjnych, wniosków, wezwań i obwieszczeń oraz zaświadczeń wydawanych w sprawach świadczeń osobistych,
 - 4) tryb wypłacania ryczałtu i należności pieniężnych za wykonanie świadczeń osobistych oraz dokumenty składane w celu ich wypłacenia.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić w szczególności priorytet zadań realizowanych przez Siły Zbrojne lub zadań realizowanych na ich rzecz, obowiązek informowania się tych organów oraz ich powiadamiania przez osoby przeznaczone lub zobowiązane do wykonania świadczeń osobistych o sytuacjach i okolicznościach mających wpływ na ich wykonanie, sposób i miejsce przechowywania dokumentów oraz zakres udostępniania lub doręczania planów i wykazów świadczeń osobistych, bądź ich wyciągów, lub innych dokumentów sporządzanych w tych sprawach, możliwość wypłacania ryczałtu i należności pieniężnych nie wcześniej niż po wykonaniu świadczenia osobistego oraz obowiązek ich zwrotu w przypadku nienależnej wypłaty.”;
- 85) po art. 207 dodaje się art. 207a w brzmieniu:
- „Art. 207a. Wojewoda koordynuje na obszarze województwa działalność organów samorządu terytorialnego w zakresie pla-

nowania i nakładania obowiązku świadczeń osobistych, w tym:

- 1) prowadzi zbiorczy wykaz świadczeń osobistych przewidzianych do realizacji na obszarze województwa,
- 2) planuje wydatki finansowe związane z nakładaniem obowiązku świadczeń osobistych na obszarze województwa,
- 3) nadzoruje zadania związane z planowaniem, typowaniem i nakładaniem świadczeń osobistych na obszarze województwa,
- 4) analizuje potrzeby i możliwości realizacji świadczeń osobistych przez organy gminy na obszarze województwa, a w razie potrzeby wskazuje wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), który może zrealizować zadania nałożenia tych świadczeń.”;

86) w art. 208:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczenia rzeczowe mogą być wykonywane na rzecz Sił Zbrojnych, jednostek organizacyjnych stanowiących bazy formowania specjalnie stworzonych jednostek zmilitaryzowanych, jednostek organizacyjnych obrony cywilnej oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Jednostkami organizacyjnymi wykonującymi zadania na potrzeby obrony państwa są jednostki organizacyjne Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej, niewchodzące w skład Sił Zbrojnych, a także państwowe jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 221 ust. 1 i 2.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przedmiotem świadczeń rzeczowych nie mogą być:

- 1) tereny, pomieszczenia, środki transportowe, maszyny i inny sprzęt, znajdujące się w posiadaniu:

- a) jednostek organizacyjnych służących bezpośrednio działalności Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ministerstw i urzędów wojewódzkich oraz Narodowego Banku Polskiego i banków, a także Państwo-

wej Wytwórni Papierów Wartościowych i Mennicy Państwowej,

- b) jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych odpowiednio przez Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szefa Agencji Wywiadu,

- c) przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych przedstawicielstw i instytucji zrównanych z nimi w zakresie przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, jak również członków tych przedstawicielstw, urzędów i instytucji oraz członków ich rodzin, a także innych osób zrównanych z nimi w zakresie przywilejów i immunitetów, jeżeli nie posiadają obywatelstwa polskiego,

- 2) biblioteki, muzea, archiwa i zabytki uznane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za pomniki historii oraz dobra kulturalne, o których mowa w art. 218 ustawy, oraz obiekty wpisane na „listę dziedzictwa światowego” na podstawie Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjętej w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r. Nr 32, poz. 190 i 191),

- 3) zbiory naukowe i artystyczne mające charakter publiczny,

- 4) świątynie, domy modlitwy oraz pomieszczenia kościołów i innych związków wyznaniowych mających osobowość prawną, wraz ze znajdującymi się w nich przedmiotami przeznaczonymi do wykonywania kultu religijnego,

- 5) przedmioty wyłączone spod egzekucji stosownie do przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968, z późn. zm.¹⁷⁾), z wyjątkiem narzędzi prostych oraz środków transportowych,

- 6) parki narodowe i rezerваты przyrody,

- 7) przedszkola, domy dziecka, zakłady opiekuńczo-wychowawcze, szkoły specjalne i internaty tych szkół, specjalne ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne,

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1090, Nr 141, poz. 1178, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1679 i Nr 216, poz. 1824 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302 i Nr 193, poz. 1884.

8) urzędzenia i sieci telekomunikacyjne:

- a) ujęte w planach działania operatorów publicznych na wypadek sytuacji szczególnych zagrożeń, sporządzonych w trybie określonym w art. 64 ust. 3 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. — Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852, z późn. zm.¹⁸⁾), przewidziane do użycia na potrzeby jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 2,
- b) niezbędne do wykonania decyzji nałożonych na operatorów telekomunikacyjnych przez ministra właściwego do spraw łączności w trybie określonym w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. — Prawo telekomunikacyjne,

9) pojazdy samochodowe niedopuszczone do ruchu po drogach publicznych oraz używane wyłącznie do przewozu wewnątrz zakładu, po przedstawieniu przez posiadacza odpowiednich dokumentów.”;

87) w art. 209:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w związku z ćwiczeniami wojskowymi lub ćwiczeniami w jednostkach przewidzianych do militaryzacji — siedmiu dni,”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Ograniczeń, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz w art. 210 i 211, nie stosuje się do używania nieruchomości i rzeczy ruchomych udostępnionych w celu zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków.”;

88) w art. 210:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) wydaje decyzję administracyjną o przeznaczeniu nieruchomości lub rzeczy ruchomej na cele świadczeń rzeczowych, w tym planowanych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, na wniosek organów i kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 202 ust. 1.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, można zobowiązać posiadaczy nieruchomości lub rzeczy ruchomych do wykonania tych świadczeń bez odrębnego wezwania.”;

89) w art. 211 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Posiadacz nieruchomości lub rzeczy ruchomej, wobec którego wydano ostateczną decyzję ad-

ministracyjną o przeznaczeniu nieruchomości lub rzeczy ruchomej na cele świadczeń rzeczowych, może być, na wniosek organów i kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 202 ust. 1, wezwany przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) do wykonania tego świadczenia.”;

90) w art. 212 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy są obowiązani, na żądanie wojskowych komendantów uzupełnień oraz właściwych organów obrony cywilnej, do udzielania informacji, według posiadanych ewidencji, o stanie nieruchomości i rzeczy ruchomych mogących być przedmiotem świadczeń rzeczowych.”;

91) art. 215 otrzymuje brzmienie:

„Art. 215. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i zakres planowania i nakładania obowiązku świadczeń rzeczowych, przeznaczania do tych świadczeń i zwalniania z nich oraz ich wykonywania,
- 2) rodzaje planów, zestawień i wykazów świadczeń rzeczowych prowadzonych przez wojewodę, terenowe organy administracji wojskowej, organy samorządu terytorialnego i jednostki organizacyjne, na rzecz których może być wykonywane świadczenie rzeczowe,
- 3) wzory decyzji administracyjnych, wniosków, wezwań w sprawach świadczeń rzeczowych,
- 4) tryb i zakres żądania oraz przekazywania informacji, o których mowa w art. 212,
- 5) tryb oddania, przyjęcia i zwrotu przedmiotu świadczeń rzeczowych oraz tryb dochodzenia roszczeń, o których mowa w art. 213,
- 6) wykaz dobowych stawek ryczałtu za używanie poszczególnych przedmiotów świadczeń rzeczowych, o których mowa w art. 214.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić w szczególności priorytet zadań realizowanych przez Siły Zbrojne lub zadań realizowanych na ich rzecz; obowiązek informowania się organów i jednostek organizacyjnych właściwych w sprawach świadczeń rzeczowych oraz ich powiadamiania przez osoby zobowiązane do wykonywania tych świadczeń o sytuacjach i okolicznościach mających wpływ na ich wykonanie; sposób i miejsce przechowy-

¹⁸⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 122, poz. 1321 i Nr 154, poz. 1800 i 1802, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676 i Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1652.

wania dokumentów oraz zakres udostępniania lub doręczania planów, zestawień i wykazów świadczeń rzeczowych, bądź ich wyciągów, lub innych dokumentów sporządzanych w tych sprawach; możliwość przechowywania i doręczania wezwań w sprawach świadczeń rzeczowych przez organy lub jednostki organizacyjne, na rzecz których będzie wykonywane świadczenie rzeczowe; możliwość dokonywania oględzin nieruchomości i rzeczy ruchomych, które mogą być lub są przedmiotem świadczeń rzeczowych; dopuszczenie drogi postępowania sądowego w dochodzeniu roszczeń, o których mowa w art. 213, a także fakt, że ryczałt za używanie poszczególnych przedmiotów świadczeń rzeczowych podlega corocznej waloryzacji.”;

92) po art. 215 dodaje się art. 215a w brzmieniu:

„Art. 215a. Wojewoda koordynuje na obszarze województwa działalność organów samorządu terytorialnego w zakresie planowania i nakładania obowiązku świadczeń rzeczowych, w tym:

- 1) prowadzi zbiorczy wykaz świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji na obszarze województwa,
- 2) planuje wydatki finansowe związane z nakładaniem obowiązku świadczeń rzeczowych na obszarze województwa,
- 3) nadzoruje zadania związane z planowaniem, typowaniem i nakładaniem świadczeń rzeczowych na obszarze województwa,
- 4) analizuje potrzeby i możliwości realizacji świadczeń rzeczowych przez organy gminy na obszarze województwa, a w razie potrzeby wskazuje wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), który może zrealizować zadania nałożenia tych świadczeń,
- 5) może wystąpić do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) z wnioskiem o przeznaczenie nieruchomości na cele świadczeń rzeczowych w związku z użyciem ich w czasie poboru.”;

93) w art. 216 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby podlegające obowiązkowi świadczeń osobistych mogą być w każdym czasie w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny powołane do wykonania różnego rodzaju prac doraźnych na rzecz Sił Zbrojnych, obrony cywilnej lub jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony państwa.”;

94) w art. 217 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne, organizacje społeczne oraz osoby fizyczne mogą być w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny zobowiązane do wykonania świadczeń rzeczowych, polegających na oddaniu posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych do używania przez Siły Zbrojne, jednostki organizacyjne obrony cywilnej lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania na potrzeby obrony państwa.”;

95) art. 218 otrzymuje brzmienie:

„Art. 218. Dobra kultury objęte ochroną specjalną w rozumieniu Konwencji haskiej z dnia 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212) lub ochroną wzmoczoną w rozumieniu Drugiego Protokołu do tej Konwencji z dnia 26 marca 1999 r. nie mogą być przedmiotem świadczeń rzeczowych. Dobra kultury podlegające w rozumieniu tej Konwencji ochronie ogólnej mogą być przedmiotem świadczeń rzeczowych jedynie za zgodą wojewódzkiego konserwatora zabytków.”;

96) art. 219 otrzymuje brzmienie:

„Art. 219. 1. Obowiązek świadczeń osobistych i rzeczowych nakłada wójt lub burmistrz (prezydent miasta) na podstawie doraźnie zgłoszonych wniosków przez organy i kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 202 ust. 1, a także dowódców jednostek wojskowych.

2. Decyzji o nałożeniu obowiązku świadczenia nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności w terminie w niej określonym.
3. Wójt, burmistrz (prezydent miasta) w szczególnych sytuacjach, może nakładać obowiązek świadczeń osobistych lub rzeczowych również w drodze obwieszczeń lub w inny sposób.
4. Obowiązkowi świadczeń osobistych nie podlegają osoby reklamowane od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej.
5. Do świadczeń osobistych wykonywanych w czasie mobilizacji i wojny stosuje się odpowiednio przepisy art. 200 ust. 1 i 2, art. 201 ust. 3, art. 204—206a i art. 207a.
6. Do świadczeń rzeczowych wykonywanych w czasie mobilizacji i wojny stosuje się odpowiednio przepisy art. 208 ust. 4, art. 209 ust. 3, art. 211—214 i art. 215a.

7. Osoby przeznaczone w czasie pokoju do wykonania świadczeń osobistych lub rzeczowych są obowiązane do ich wykonania w terminie i miejscu określonym w decyzji o przeznaczeniu lub w wezwaniu do wykonania tych świadczeń.
8. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:
 - 1) tryb i zakres nakładania obowiązku świadczeń osobistych i rzeczowych,
 - 2) wzory decyzji administracyjnych, wniosków i obwieszczeń oraz zaświadczeń wydawanych w sprawach świadczeń osobistych i rzeczowych,
 - 3) szczegółowe zasady i tryb odpłatności za używanie przedmiotów świadczeń rzeczowych,
 - 4) tryb i sposób ustalania i wypłacania odszkodowań za szkody w nich powstałe,
 - 5) tryb wypłacania ryczałtu i należności pieniężnych za wykonanie świadczeń osobistych, a także dokumenty składane w celu ich wypłacania.
9. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 8, należy uwzględnić w szczególności priorytet zadań realizowanych przez Siły Zbrojne lub zadań realizowanych na ich rzecz; obowiązek informowania się tych organów oraz ich powiadamiania przez osoby zobowiązane do wykonywania świadczeń o sytuacjach i okolicznościach mających wpływ na ich wykonanie; możliwość dokonania odpłatności za używanie przedmiotu świadczenia rzeczowego lub wypłacenia ryczałtu i należności pieniężnych za wykonanie świadczenia osobistego nie wcześniej niż po wykonaniu tego świadczenia oraz obowiązek ich zwrotu w przypadku nienależnej wypłaty.”;

97) po art. 223 dodaje się rozdział 5 w brzmieniu:

„Rozdział 5

Ewidencja świadczeń

- Art. 223a. 1. Wojskowi komendanci uzupełnień prowadzą z upoważnienia Ministra Obrony Narodowej ewidencję wojskową osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości będących lub mogących być

przedmiotem świadczeń rzeczowych, których świadczeniobiorcą są lub mogą być Siły Zbrojne.

2. Ewidencję wojskową, o której mowa w ust. 1, w zakresie osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej przeznaczonych do wykonania świadczeń na rzecz obrony wykonywanych na rzecz jednostek wojskowych oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości będących przedmiotem świadczeń rzeczowych w jednostkach wojskowych prowadzą również dowódcy tych jednostek.
3. Wojskowi komendanci uzupełnień udostępniają dowódcom jednostek wojskowych dane z ewidencji wojskowej, o której mowa w ust. 1, w tym ewidencję osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej przeznaczonych do wykonania świadczeń na rzecz obrony wykonywanych na rzecz tych jednostek oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości będących przedmiotem świadczeń rzeczowych w tych jednostkach.
4. Ewidencję wojskową, o której mowa w ust. 1, na szczeblu centralnym prowadzi w systemie informatycznym szef komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwy w sprawach zarządzania zasobami osobowymi.
5. Organy administracji publicznej i przedsiębiorcy obowiązani są do bezpłatnego udostępniania niezbędnych danych w celu ich przetwarzania w ewidencji wojskowej, o której mowa w ust. 1.
6. Do ewidencji wojskowej prowadzonej na szczeblu centralnym, w ramach udostępniania danych, niezbędnych dla jej prowadzenia, przekazuje się na nośniku optycznym, magnetycznym lub w drodze teletransmisji dane z centralnej ewidencji pojazdów i gromadzi się dane określone w art. 80b ust. 1 pkt 1 lit. a)—c), f) i h), pkt 5 lit. a)—c) i pkt 6 lit. b) ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym.
7. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje rzeczy ruchomych i nieruchomości podlegających ewidencji wojskowej, zakres i sposób prowadzenia ewidencji, z uwzględnieniem w szczególności danych oso-

bowych osób podlegających obowiązkowi świadczeń na rzecz obrony, w tym właściciele, posiadaczy lub użytkowników rzeczy ruchomych i nieruchomości objętych ewidencją, sposób zbierania, utrwalania i przechowywania danych, a także tryb i zakres ich udostępniania.”;

98) w art. 243 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przedawnienie ścigania i wyrokowania w sprawach o czyny określone w art. 228 i 239—241 nie biegnie w czasie samowolnego przebywania sprawcy za granicą.”;

99) art. 245 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. Sprawy o przestępstwa określone w art. 239—241 należą do właściwości sądów wojskowych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 i Nr 181, poz. 1515 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498) w art. 34 wprowadza się następujące zmiany:

1) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) żołnierze odbywający nadterminową zasadniczą służbę wojskową,”;

2) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe studentów i absolwentów szkół wyższych i studenci odbywający zajęcia wojskowe w czasie trwania studiów,

3) kandydaci na żołnierzy zawodowych,”;

3) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) żołnierze rezerwy odbywający okresową służbę wojskową,”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.¹⁹⁾) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Poborowego skierowanego za jego zgodą do służby w oddziałach prewencji Policji mianuje się policjantem w służbie kandydackiej na okres, o którym mowa w art. 56 ust. 1a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326, Nr 179, poz. 1750 i Nr 210, poz. 2036).”.

Art. 4. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399, z późn. zm.²⁰⁾) wprowadza się, następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) ochrona granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej przez prowadzenie obserwacji statków powietrznych i obiektów latających, przelatujących przez granicę państwową na małych wysokościach, oraz informowanie o tych przelotach właściwych jednostek Sił Powietrznych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;”;

2) w art. 19:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a—2d w brzmieniu:

„2a. Straż Graniczna współdziała z Siłami Powietrznymi w zakresie ochrony granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej.

2b. Współdziałanie, o którym mowa w ust. 2a, polega na:

1) utrzymaniu stałej łączności i przekazywaniu przez jednostki współdziałające informacji dotyczących:

a) wykrycia statków powietrznych — pilotowych i bezpilotowych aparatów latających, w szczególności: samolotów, śmigłowców, szybowców, lotni, balonów, sond, przelatujących przez granicę państwową na wysokości do 500 m,

b) zaobserwowanych awarii statków powietrznych oraz sygnałów wzywania pomocy,

c) planowanych lotów statków powietrznych na małych wysokościach w rejonie strefy nadgranicznej;

2) udzielaniu pomocy statkom powietrznym znajdującym się w sytuacjach awaryjnych w strefie nadgranicznej.

2c. Straż Graniczna współdziała z Marynarką Wojenną w zakresie ochrony granicy państwowej na morzu.

2d. Współdziałanie, o którym mowa w ust. 2c, polega na utrzymaniu stałej łączności i przekazywaniu przez jednostki współdziałające informacji dotyczących:

1) ujawnionych przestępstw skierowanych przeciwko nienaruszalności granicy państwowej;

2) wykrycia jednostek pływających zagrażających pokojowi, porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej;

3) wykrycia obcych okrętów wojennych i samolotów wojskowych na polskich obszarach morskich;

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609 i Nr 192, poz. 1873.

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 128, poz. 1175, Nr 137, poz. 1302 i Nr 166, poz. 1609.

- 4) wykrycia w zasięgu obserwacji technicznej i wzrokowej nierozpoznanych obiektów nawodnych oraz statków powietrznych;
- 5) zaobserwowanych awarii jednostek pływających i statków powietrznych oraz sygnałów wzywania pomocy;
- 6) zaobserwowanych zanieczyszczeń powierzchni na polskich obszarach morskich lub w rejonach zagrażających tym obszarom;
- 7) eksploatacji polskich obszarów morskich oraz naruszenia przez statki przepisów tych obszarów;
- 8) planowanych ćwiczeń na morzu.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady współdziałania Straży Granicznej z Siłami Powietrznymi i Marynarką Wojenną Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ochrony granicy państwowej, uwzględniając zakres współdziałania oraz podmioty uprawnione do jego organizacji i koordynacji.”;

3) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Zadania i uprawnienia Sił Powietrznych”;

4) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Ochronę granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej wykonują Siły Powietrzne we współdziałaniu z innymi rodzajami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Strażą Graniczną.”;

5) w art. 153 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Poborowego skierowanego za jego zgodą do służby w Straży Granicznej mianuje się funkcjonariuszem w służbie kandydackiej na okres, o którym mowa w art. 56 ust. 1a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326, Nr 179, poz. 1750 i Nr 210, poz. 2036).”.

Art. 5. W ustawie z dnia 19 lutego 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 34, poz. 154 oraz z 1995 r. Nr 150, poz. 731) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 1 w pkt 5 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) flaga sił powietrznych,”;
- 2) tytuł załącznika nr 13 do ustawy otrzymuje brzmienie:
„Flaga sił powietrznych”.

Art. 6. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm.²¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przedłuża się o czas odbywania przez absolwenta zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej i służby zastępczej.”;

2) w art. 23:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, zawodowej służby wojskowej pełnionej na podstawie kontraktu na pełnienie służby terminowej, przeszkolenia wojskowego, służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej i służby zastępczej;”,

b) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Prawo do zasiłku przysługuje również bezrobotnym zwolnionym po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, jeżeli okres jej odbywania wynosił co najmniej 240 dni i przypadał w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy.”;

3) w art. 25 ust. 11a otrzymuje brzmienie:

„11a. Przepis ust. 11 stosuje się odpowiednio w przypadku powołania i zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej i służby zastępczej.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 56, z późn. zm.²¹⁾) w art. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) formowanie, przeformowywanie i rozformowywanie jednostek wojskowych oraz nadawanie im etatów,”.

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1608 i Nr 203, poz. 1966.

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 102, poz. 474, z 1997 r. Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 944, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, z 2001 r. Nr 123, poz. 1353 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 156, poz. 1301.

Art. 8. W ustawie z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 142, poz. 1380 i Nr 166, poz. 1609) w art. 28 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Mianowanie może nastąpić:

- 1) po odbyciu zasadniczej służby wojskowej;
- 2) po przeniesieniu do rezerwy albo
- 3) w przypadku, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326, Nr 179, poz. 1750 i Nr 210, poz. 2036).”.

Art. 9. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515, z późn. zm.²³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 80c w ust. 1 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) wojskowym komendantom uzupełnień.”;

2) w art. 88:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Żołnierz w czynnej służbie wojskowej może kierować pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej:

1) na podwoziu kołowym lub zespołem pojazdów specjalnych składających się z pojazdu kołowego i przyczepy specjalnej, jeżeli ukończył z wynikiem pozytywnym kurs z zasad eksploatacji i kierowania pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych w wojskowym ośrodku szkolenia kierowców i posiada:

a) prawo jazdy, które uprawnia do kierowania:

- kategorii B — pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t oraz zespołem pojazdów składających się z pojazdu specjalnego i używanego do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej masy własnej pojazdu o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 3,5 t oraz pojazdem specjalnym wolnobieżnym,
- kategorii C — pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, łącznie z przyczepą spe-

cialną oraz używaną do celów specjalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t,

— kategorii C+E — zespołem pojazdów specjalnych oraz używanych do celów specjalnych określonych odpowiednio w kategorii B lub C, łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych,

b) pozwolenie do kierowania:

— kategorii B — pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t oraz zespołem pojazdów składających się z pojazdu specjalnego i używanego do celów specjalnych i przyczepy specjalnej oraz używanej do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej masy przyczepy specjalnej oraz używanej do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej masy własnej pojazdu o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 3,5 t oraz pojazdem specjalnym wolnobieżnym,

— kategorii C — pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t,

— kategorii C+E — zespołem pojazdów specjalnych oraz używanych do celów specjalnych określonych w kategorii C, łącznie z przyczepą specjalną,

— kategorii D — autobusem specjalnym lub pojazdem specjalnym wolnobieżnym łącznie z przyczepą specjalną oraz używaną do celów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t;

2) na podwoziu gąsienicowym lub zespołem pojazdów specjalnych składającym się z pojazdu gąsienicowego i przyczepy specjalnej oraz używanej do celów specjalnych, jeżeli ukończył z wynikiem pozytywnym kurs z zasad eksploatacji i kierowania pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych w wojskowym ośrodku szkolenia kierowców i posiada prawo jazdy kategorii B, C, C1, T lub pozwolenie do kierowania pojazdem kategorii B, C, C+E, D;

3) w razie konieczności ewakuacji zagrożonego mienia jednostki wojskowej, pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych, na rozkaz dowódcy jednostki wojskowej, każdy żołnierz, jeżeli posiada prawo jazdy lub pozwolenie do kierowania pojazdem co najmniej katego-

²³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, Nr 130, poz. 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 149, poz. 1451 i 1452, Nr 162, poz. 1568 i Nr 200, poz. 1953.

rii B i umiejętność kierowania danym pojazdem.”,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, uwzględniając konieczność posiadania szczególnych kwalifikacji przez żołnierzy w czynnej służbie wojskowej kierujących pojazdami specjalnymi i używanymi do celów specjalnych, określi, w drodze rozporządzenia, wzór i opis świadectwa ukończenia kursu z zasad eksploatacji i kierowania pojazdem specjalnym i używanym do celów specjalnych w wojskowym ośrodku szkolenia kierowców, uwzględniającego rodzaj ukończonego kursu i rodzaj pojazdu.”;

3) w art. 100c w ust. 1 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) wojskowym komendantom uzupełnień.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. Nr 50, poz. 500 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298) uchyla się art. 4.

Art. 11. W ustawie z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. Nr 93, poz. 1063 oraz z 2003 r. Nr 60, poz. 536) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Żołnierze wojsk obcych i ich personel cywilny są uprawnieni do kierowania pojazdami lub ich zespołami, wojskowymi statkami powietrznymi lub okrętami wojennymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie praw jazdy lub pozwoleń wydanych przez właściwe organy państwa, którego są obywatelami.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. Nr 27, poz. 298, z późn. zm.²⁴⁾) w art. 140 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Poborowego skierowanego za jego zgodą do służby w BOR mianuje się funkcjonariuszem w służbie kandydackiej na okres, o którym mowa w art. 56 ust. 1a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326, Nr 179, poz. 1750 i Nr 210, poz. 2036).”.

Art. 13. W ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wytworzeniu działalności gospodarczej w zakresie wytworzenia i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 67, poz. 679 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 117, poz. 1007) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) oczyszczaniu — należy przez to rozumieć zabezpieczenie, unieszkodliwienie lub zniszczenie znalezionych materiałów wybuchowych i niebezpiecznych na lądzie, wodach śródlądowych i obszarach morskich.”,

b) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) materiały niebezpieczne — są to substancje szkodliwe dla życia lub zdrowia ludzkiego, a w szczególności: znajdujące się w różnym stanie skupienia materiały samozapalne, łatwopalne, trujące, żrące albo wytwarzające substancje o podobnym działaniu po zetknięciu się z wodą, powietrzem, wysoką temperaturą lub inną substancją, zakaźne oraz promieniotwórcze,”;

2) po art. 25 dodaje się art. 25a—25c w brzmieniu:

„Art. 25a.1. O znalezieniu wszelkiego rodzaju materiałów wybuchowych i niebezpiecznych zawiadamia się najbliższy urząd administracji rządowej lub samorządowej, jednostkę organizacyjną Policji lub Państwowej Straży Pożarnej.

2. Materiały wybuchowe i niebezpieczne zlokalizowane w morskich wodach wewnętrznych i w morzu terytorialnym podlegają zgłoszeniu właściwemu terytorialnie urzędowi morskiemu.

3. Wojewodowie, w porozumieniu z dowódcami właściwych okręgów wojskowych, wyznaczają miejsca przeznaczone do niszczenia znalezionych materiałów wybuchowych i niebezpiecznych.

Art. 25b. Do oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego mogą być użyte Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 25c. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego, a w szczególności tryb zgłaszania i zabezpieczania tych materiałów, sposoby i zakres udziału Sił Zbrojnych w realizacji tych czynności oraz warunki wyznaczania miejsc przeznaczonych do niszczenia materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego.”.

²⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 52, poz. 451, Nr 90, poz. 844, Nr 166, poz. 1609 i Nr 199, poz. 1939.

Art. 14. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. — Prawo lotnicze (Dz. U. Nr 130, poz. 1112) w art. 121 wprowadza się następujące zmiany:

1) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Organy zarządzania ruchem lotniczym są zobowiązane współdziałać z Siłami Powietrznymi w zakresie realizacji zadań dotyczących:

- 1) zarządzania ruchem lotniczym w przestrzeni powietrznej, w szczególności podczas zabezpieczenia lotów państwowych statków powietrznych,
- 2) systemu obrony powietrznej,
- 3) systemu poszukiwania i ratownictwa lotniczego.”;

2) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady współdziałania organów zarządzania ruchem lotniczym z Siłami Powietrznymi Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem sposobu postępowania Sił Powietrznych w stosunku do cywilnych i wojskowych statków powietrznych przekraczających granicę państwową bez wymaganego zezwolenia lub niepodporządkowujących się poleceniom organów zarządzania ruchem lotniczym.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o broni i amunicji oraz o zmianie ustawy o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. Nr 52, poz. 451) w art. 1 w pkt 16 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanów chorobowych i zaburzeń funkcjonowania psychologicznego, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4, wykluczających możliwość wydania pozwolenia na broń, rejestracji broni, biorąc pod uwagę uniemożliwienie wydania

pozwolenia na broń lub karty rejestracyjnej broni pneumatycznej osobom niedającym rękojmi bezpiecznego posługiwania się bronią.”;

Art. 16. 1. Poborowi powołani do odbycia zasadniczej służby wojskowej w okresie od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia 31 grudnia 2004 r. odbywają tę służbę przez okres jedenastu miesięcy.

2. Poborowi powołani do odbycia zasadniczej służby wojskowej w okresie od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 30 czerwca 2005 r. odbywają tę służbę przez okres dziesięciu miesięcy.

3. Minister Obrony Narodowej może, w drodze rozporządzenia, ograniczać czas trwania zasadniczej służby wojskowej, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosownie do potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i jeżeli nie zagraża to obronności lub bezpieczeństwu państwa.

Art. 17. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez dwadzieścia cztery miesiące od dnia jej wejścia w życie.

Art. 18. Karty mobilizacyjne wydane żołnierzom rezerwy na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc do czasu ich unieważnienia lub zamiany.

Art. 19. Ogłoszenie tekstu jednolitego ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej nastąpi w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2004 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 37 lit. a, b i d, pkt 43 lit. c, pkt 65 lit. a, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

2037

USTAWA

z dnia 28 listopada 2003 r.

o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003—2006

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, w tym:

- 1) zasady restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych;
- 2) zasady restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych;
- 3) zasady likwidacji kopalń węgla kamiennego;